

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

مقطع: کارشناسی ارشد

رشته: فقه و حقوق اقتصادی

کارگروه ویژه حقوق

مصوبه هشتصد و شانزدهمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری‌های مورخ ۹۱/۱۰/۱۰

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته فقه و حقوق اقتصادی

کمیته تخصصی

گرایش:

کد رشته:

کارگروه ویژه: حقوق

رشته: فقه و حقوق اقتصادی

مقطع: کارشناسی ارشد

شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی، در هشتصد و بیست و هفتمین جلسه مورخ ۹۲/۲/۱ خود، برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته فقه و حقوق اقتصادی را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱: برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته فقه و حقوق اقتصادی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجراء است:

الف) دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب) مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تأسیس می‌شوند و تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی هستند.

ماده ۲: برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته فقه و حقوق اقتصادی در سه فصل: مشخصات کلی، جداول دروس و سرفصل دروس برای اجراء به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ابلاغ می‌شود.

رأی صادره هشتصد و بیست و هفتمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۹۲/۲/۱ درخصوص برنامه درسی مقطع کارشناسی رشته علوم و معارف دفاع مقدس:

برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته فقه و حقوق اقتصادی که از طرف دانشگاه تهران پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲- این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجراء است و پس از آن نیازمند بازنگری است.

حسین نادری منفق
نایب رئیس شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

سعید قدیمی
دبیر شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

مشخصات کلی برنامه درسی رشته فقه و حقوق اقتصادی در مقطع کارشناسی ارشد

Islamic Jurisprudence and law of Economic

تعریف رشته:

حقوق اقتصادی و تحلیل اقتصادی حقوق دو جلوه بارز از تعامل حقوق و اقتصاد قرار گرفته اند بخش اعظم سیستم اقتصادی جزء مقررات حقوقی شمرده می شود این مقررات از جهتی که تنظیم کننده روابط اجتماعی است جزء مقررات حقوقی خواهد بود و از این جهت که تأمین کننده نیازهای اقتصادی فرد و جامعه است جزء سیستم اقتصادی است، در نظام جمهوری اسلامی با توجه به اصل ۴ قانون اساسی که همه مقررات باید بر اساس موازین اسلامی باشد واصل ۴۳ تا ۵۵ در باب اقتصاد امور مالی و حقوق مترقی و جامع ما که مبتنی بر فقه اسلامی است و استعدادی که در مبانی اجتهاد سنتی و پویا در حل معضلات اجتماعی و اقتصادی وجود دارد ضرورت ایجاد رشته فقه و حقوق اقتصادی را در دانشگاه تهران و پردیس قم ایجاب می کند بخصوص که میتوان از حوزه علمیه قم و پژوهشگاه ها و اقتصاددانان فقه آشنای آن بهره مند شد. بنابر این لزوم تدریس و تحقیق و تربیت دانش پژوه و پیشرو این عرصه علمی در کارشناسی ارشد و متعاقباً دکتری را ایجاب می کند.

هدف رشته :

- ۱- آشنایی قضات ، وکلاء ، مشاوران حقوقی و همه دست اندرکاران حقوقی که نسبت به نهادهای مالی و موضوعات مالی جدید تصمیم گیری یا تصمیم سازی می کنند.
- ۲- تدوین لوایح قانونی در مورد مسایل حقوقی نهادها و ابزارهای مالی جدید.
- ۳- شفاف سازی روابط حقوقی میان نهادهای حاکمیتی ، نهادهای مدنی ، اعم از بانکها ، سازمان بورس ، شرکت بیمه و دیگر امور .
- ۴- پویا کردن دانش فقه و حقوق نسبت به امور مالی و اقتصادی و تربیت محقق در این زمینه.

ضرورت و اهمیت رشته:

جایگاه فعلی اقتصاد جهانی و تغییرات جهانی آن و نیز تأثیر آن در مسائل منطقه ای و ملی و توجه ای که به رویکردهای راه گشای اقتصاد اسلامی و مبانی فقهی حقوقی آن در سطح صاحب نظران علمی و رجال سیاسی که به طور مؤثر و جدی مطرح است ضرورت گشودن افقهای جدید و فرصتهای عرضه و رشد نهادینه موضوعاتی از این دست را درپیش روی هر صاحب نظر با تأملی قرار می دهد. شرایط لازم استاد و فضای آموزشی نسبتاً کامل می باشد و حضور ۱۲ استاد عضو هیأت علمی در رشته های فقه و حقوق خصوصی و حقوق عمومی و هم جواری با پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و گروه اقتصاد آن و پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و دانشگاه مفید و همکار مشترک با گروهها و انجمنهای علمی حوزوی در زمینه های اقتصادی چشم انداز روشنی را در پیش روی این رشته ابتکاری، نوپا و ضروری ترسیم می کند.

نقش و توانایی فارغ التحصیلان:

کارشناس ارشد رشته فقه و حقوق اقتصادی دارای توانمندی برای نقش آفرینی در دادگاههای تخصصی مالی، پرونده های فساد مالی، سازمان برنامه، بانکها، سازمان بورس در زمینه فقهی و حقوقی نهادهای مالی، ابزارهای مالی و سیاستهای مالی و ارائه کارهای تحقیقی برای حل معضلات نظام مقدس جمهوری اسلامی.

طول دوره و شکل نظام:

شکل نظام بصورت ترمی - واحدی خواهد بود. و هر واحد نظری معادل ۱۶ ساعت، واحد عملی یا آزمایشگاهی معادل ۳۲ ساعت می باشد. طول دوره کارشناسی ارشد حداکثر ۳ سال می باشد.

تعداد و نوع واحد های درسی:

تعداد واحد های درسی در مقطع کارشناسی ارشد فقه و حقوق اقتصادی ۲۶ واحد می باشد. تعداد واحد های پایان نامه ۶ واحد می باشد.

شرایط پذیرش دانشجو:

شرایط و ضوابط ورود به دوره بر اساس ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می باشد.

مواد و ضرایب امتحانی :

دانشجو از طریق سازمان سنجش و آموزش کشور در امتحان کارشناسی ارشد شرکت و مواد امتحانی ذیل را با ضرایب هر یک جواب می دهد.

ردیف	مواد امتحانی	ضریب
۱	متون فقه	۳
۲	اصول فقه	۲
۳	متون انگلیسی حقوق اقتصادی	۳
۴	حقوق مدنی	۲
۵	کلیات علم اقتصاد	۲
۶	حقوق تجارت	۲

جداول دروس

شامل

- ۱- کمبود
- ۲- الزامی
- ۳- اختیاری

جدول شماره: ۱

جدول دروس کمبود- جبرانی رشته فقه و حقوق اقتصادی در مقطع کارشناسی ارشد

پیشنیاز / همنیاز (عنوان کامل درس قید شود)	تعداد ساعت			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۴۸		۴۸	۳		۳	مدنی ۳	۱
-	۴۸		۴۸	۳		۳	مدنی ۶	۲
-	۳۲		۳۲	۲		۲	تجارت ۲	۳
-	۳۲		۳۲	۲		۲	تجارت ۳	۴
-	۱۶		۱۶	۱		۱	تجارت ۴	۵
-	۳۲		۳۲	۲		۲	اقتصاد خرد	۶
-	۳۲		۳۲	۲		۲	اقتصاد کلان	۷
-	۱۶		۱۶	۱		۱	روش تحقیق	۸
-	۳۲		۳۲	۲		۲	پول و بانکداری اسلامی	۹
	۲۸۸		۲۸۸	۱۸		۱۸	جمع کل	

* گروه بر اساس وضعیت تحصیلی دانشجو در مقطع و رشته قبلی از میان دروس فوق در چارچوب
این نامه های آموزشی دروس کمبود را به میزان حداکثر ۶ واحد به دانشجو اعلام می کند.

جدول شماره: ۲

دروس الزامی رشته فقه و حقوق اقتصادی در مقطع کارشناسی ارشد

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعت			پیشنیاز / همنیاز (عنوان کامل درس قید شود)
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	آیات الاحکام حقوق اقتصادی Quranic Verses on Economic Law	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
۲	تحلیل اقتصادی حقوق Law and Economics	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
۳	مبانی حقوق اقتصادی Principles of Economic Law	۲		۲	۳۲		۳۲	ندارد
۴	فقه و حقوق ابزارهای مشتقه Jurisprudence and Law of Derived Instruments	۱		۱	۱۶		۱۶	پیشنیاز: حقوق بازار بورس
۵	فقه و حقوق بازارهای مالی Jurisprudence and Law of Financial Markets	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
۶	فقه و حقوق مشارکتهای تجاری Jurisprudence and Law of Commercial Partnership	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
۷	متون فقه استدلالی اقتصادی (۱) Advanced Economic Jurisprudence (1)	۲		۲	۳۲		۳۲	ندارد
۸	نظام اقتصادی اسلام Islamic Economic System	۲		۲	۳۲		۳۲	ندارد
۹	حقوق تأمین مالی و سرمایه‌گذاری خارجی Law of Finance and Foreign Investment	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
۱۰	حقوق قراردادهای بین‌المللی Law of International Contracts	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
۱۱	حقوق بازار بورس Law of Stock Exchange Market	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
۱۲	حقوق رقابت Competition Law	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
۱۳	اقتصاد ایران Economics of Iran	۲		۲	۳۲		۳۲	ندارد
۱۴	متون حقوقی اقتصادی Economic Law Texts (English)	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
۱۵	روش تحقیق Research methods	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
۱۶	مسئولیت مدنی Tort	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
	جمع کل	۲۰		۲۰	۳۲۰		۳۲۰	

جدول شماره: ۳

دروس اختیاری رشته فقه و حقوق اقتصادی در مقطع کارشناسی ارشد

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعت			پیشنیاز/همیناز (عنوان کامل درس قید شود)
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	اصول فقه Principles of Islamic Jurisprudence	۲		۲	۳۲		۳۲	ندارد
۲	حقوق مالکیت فکری Intellectual Property Law	۲		۲	۳۲		۳۲	ندارد
۳	قواعد فقه اقتصادی Islamic Jurisprudence Rules on Economic	۲		۲	۳۲		۳۲	ندارد
۴	فقه و حقوق محیط زیست Islamic Jurisprudence and Environmental Law	۲		۲	۳۲		۳۲	ندارد
۵	حقوق بانکی Banking Law	۲		۲	۳۲		۳۲	پیشنیاز: پول و بانکداری اسلامی
۶	فقه و حقوق بیمه Islamic Jurisprudence and Insurance Law	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
۷	متون فقه استدلالی اقتصادی (۲) Advanced Economic Jurisprudence (2)	۲		۲	۳۲		۳۲	ندارد
۸	تاریخ عقاید اقتصادی History of Economic Theories	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
۹	سمینار Presentation	۱		۱	۱۶		۱۶	ندارد
	جمع کل	۱۵		۱۵	۲۴۰		۲۴۰	

دانشجو می بایست تعداد ۶ واحد از دروس فوق را به عنوان دروس اختیاری در طول دوره انتخاب نماید.

عنوان درس به فارسی: آیات الاحکام حقوق اقتصادی

عنوان درس به انگلیسی: Quranic Verses on Economic Law

تعداد واحد: ۱

تعداد ساعت: ۱۶

نوع درس: الزامی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس: آشنایی دانشجویان با ابعاد و آثار اقتصادی آیاتی از قرآن مجید است که در گستره ی فقه معاملات یا فقه اقتصادی (فقه قرآن) می باشند به گونه ای که تحلیل های اقتصادی به کامل تر و صحیح تر کردن تحلیل های حقوقی - فقهی آیات الاحکام اقتصادی ، کمک جدی نماید.

استاد این درس ، با تسلط بر علوم اقتصادی و علوم قرآن و مناهج و قواعد صحیح تفسیری با پرهیز از مباحث گسترده فقهی و حتی روایی (مگر روایات ذیل آیات الاحکام) دانشجویان را با فقه قرآن به زبان علم اقتصاد آشنا می کند.

اهداف رفتاری: در نهایت، این درس ، ضمن ایجاد علاقه در دانشجویان برای شناخت فقه قرآن ، زمینه گرایش به پژوهش های مربوط را ایجاد نماید و آنان با باید و نبایدهای قرآن در فقه اقتصادی به زبان امروز آشنا می کند .

سرفصل درس: نظری

مقدمه : مفاهیم و کلیات (تعریف ، روش ، تبیین موضوع ، ضرورت بحث و ...)

۱- اقتصاد در لغت و قرآن

۲- تعریف و قلمرو آیات الاحکام اقتصادی

۳- ضرورت توجه به اندیشه اقتصادی قرآن

۴- انتظار از قرآن در زمینه مباحث اقتصادی

۵- اسلوب خاص قرآن در طرح مسایل اقتصادی

فصل اول: قرآن و فقه اقتصادی

۱- قرآن و آیات الاحکام اقتصادی

۲- بازرگانی (تجارت در قرآن ، کم فروشی (تطیف) ، کم ارزش گذاری (بخش) ، قرآن و اخلاق

بازرگانی)

۳- مضاربه

۴- اجاره

۵- رهن

۶- جعاله

۷- وقف و تحبیس

فصل دوم: قرآن و عدالت اجتماعی

۱- فقر و غنای مالی در قرآن

۲- تکاثر و تعدیل ثروت

۳- مالیات های اسلامی (خمس ، زکات ، ...)

۴- انفاق ، جزیه ، کفاره ، نذر ، وقف ، کنز و....

فصل سوم: بررسی آیات اقتصادی ربا

۱- تعریف و انواع ربا

۲- تدریج در تشریح آیات ربا

۳- تبیین فرق ربا و بیع

۴- ربای مصرفی و تولیدی

۵- نظریه جبران تورم

فصل چهارم: قرآن و مالکیت

۱- مالکیت حقیقی و اعتباری

۲- مالکیت مختلط

۳- مالکیت خصوصی

۴- مالکیت امام (دولتی)

۵- مالکیت عمومی

۶- محدودیت های مالکیت خصوصی

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- احمد بن علی، الجصاص، احكام القرآن (الجصاص) ، احیاء التراث العربی، بیروت ، ۱۴۰۵ ق
  - ۲- ملکی میابخی، محمد باقر، بدایع الکلام فی تفسیر آیات الاحکام، مؤسسه الوفاء، ۱۴۰۰ ق
  - ۳- طوسی ، محمد بن حسن ، التبیان فی تفسیر القرآن، دار احیاء التراث العربی، بیروت ، بی تا
  - ۴- مصطفوی ، حسن، التحقیق فی کلمات القرآن الکریم ، تهران ، ۱۳۶۰
  - ۵- سائیس ، محمد علی ، تفسیر آیات الاحکام ، قرن چهارم، بی تا
  - ۶- شیخ مفید ، محمد بن محمد ، تفسیر القرآن المجید، قم، ۱۴۴ ق
  - ۷- زحیلی ، وهبه بن مصطفی ، التفسیر المنیر فی العقیده و الشریعه و المنهج ، دارالفکر المعاصر، بیروت ، ۱۴۱۶ ق
  - ۸- زحیلی ، وهبه بن مصطفی ، تفسیر الوسیط، دارالفکر المعاصر، بیروت ، ۱۴۲۴ ق
  - ۹- عروسی ، حویزی عبد علی بن جمعه ، تفسیر نور الثقلین ، انتشارات اسماعیلیان، قم ، ۱۴۱۵ ق
  - ۱۰- قرطبی محمد بن احمد، الجامع لاحکام القرآن، انتشارات ناصر خسرو، تهران، ۱۳۶۴ ش
  - ۱۱- مقدس اردبیلی، احمد بن محمد ، زبده البیان فی الاحکام القرآن، کتابفروشی مرتضوی، تهران، بی تا
  - ۱۲- راوندی ، قطب الدین عین ابن هبه الله ، فقه القرآن فی شرح آیات الاحکام ، کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی، قم، ۱۴۰۵ ق
  - ۱۳- فاضل، مقداد جمال الدین مقداد بن عبدالله، کنزالعرفان فی فقه القرآن، مکتبه المرتضویه ، ۱۴۱۹ ق
  - ۱۴- طریحی ، فخرالدین ، مجمع البحرین، کتابفروشی مرتضوی، تهران، ۱۳۷۵ ش
  - ۱۵- کاظمی ، جواد بن سعید ، مسالک الافهام الی آیات الاحکام، کتابفروشی مرتضوی، تهران ، ۱۳۶۵ ش
  - ۱۶- محمد عبد المنعم عفر و فزید مصطفی، التحلیل الاقتصادي الجزئی بین الاقتصاد الوضعی و الاقتصاد الاسلامی، مؤسسه شباب الجامعه، ۱۹۹۹
  - ۱۷- الطریقی ، عبدالله بن عبدالمحسن، الاقتصاد الاسلامی (أسس ، مبادئ و اهداف)، ریاض، مؤسسه الجریسی ، ۱۴۱۷ ق
  - ۱۸- جعفر الهادی ، الشؤون الاقتصاديه فی نصوص الكتاب و السنه، اصفهان، منشورات مکتبه الامام امیر المومنین(ع)، اول، ۱۴۰۳ ق
  - ۱۹- حامد محمود، حسین ، النظام المالی و الاقتصادی، ریاض، دارالنشرالدولی للنشر و التوزیع، اول، ۲۰۰۰ م
- ۱۴۲۱/ق
- ۲۰- گروه نویسندگان، مبانی اقتصاد اسلامی، دفتر همکاری حوزه و دانشگاه ، تهران سمت، اول-۱۳۷۱ ش

فهرست مطالعات :

- ۱- رواس قلعه چی، محمد، مباحث فی الاقتصادی الاسلامی، دارالنفاس، بیروت، دوم، ۱۹۹۸م
- ۲- شوقی الفجرى، د.محمد، المذهب الاقتصادی فی الاسلام، الهيئه المصریه العامه، للكتاب، ۱۹۹۷م
- ۳- صالح، سعاد ابراهيم، مبانی النظام الاقتصادی فی الاسلامی و بعض تطبيقاته، رياض، دار عالم الكتب، اول، ۱۴۱۷ق
- ۴- صدر، سيد محمد باقر، اقتصادنا، دفتر تبليغات اسلامی حوزه علمیه قم، اول، ۱۳۷۵ش
- ۵- عبدالحی، النجار، مصلح، تأصيل الاقتصاد الاسلامی، رياض، مكتبه الرشد، اول، ۲۰۰۳م/۱۴۲۴ق
- ۶- عوده، عبدالقادر، المال و الحكم فی الاسلامی، جده، دارالسعودیه، پنجم، ۱۹۴۸م
- ۷- عسال احمد علی و عبدالکریم، فتحی احمد، النظام الاقتصادی فی الاسلام مبادئه و اهدافه، قاهره، مكتبه وهبه، هشتم، ۱۹۹۲م
- ۸- قحف، منذر، السياسه الاقتصادیه فی إطار النظام الاسلامی، دارالوفا للطباعه و النشر و التوزيع، اول، ۱۹۸۶م
- ۹- موسوی، سيد جمال الدين، پیام های اقتصادى قرآن، دفتر نشر جمهوری اسلامی، بی تا.
- ۱۰- مقالات تخصصی در زمینه تفسیر آیات اقتصادى قرآن

عنوان درس به فارسی: تحلیل اقتصادی حقوق
عنوان درس به انگلیسی: Law and Economics

تعداد واحد: ۱

تعداد ساعت: ۱۶

نوع درس: الزامی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

یکی از اهداف وضع قوانین و مقررات کاهش هزینه ها و کارآمدی اقتصادی است در "تحلیل اقتصادی حقوق" مقررات اصول و ضوابط حقوقی از دیدگاه کارآمدی اقتصادی مورد ارزیابی قرار می گیرد. در این دیدگاه تلاش می شود تا مقرراتی وضع و اعمال شوند که حداکثر کارآمدی اقتصادی را در بر داشته باشد و موجب رفاه عمومی گردد. تحلیل اقتصادی قراردادها و مسئولیت مدنی به خصوص کمک خواهد کرد که کارآمدترین مقررات را در خصوص جبران ضررها و الزام افراد به انعقاد قراردادها و توزیع ثروت فراهم سازد. اهداف رفتاری: دانشجویان در قوانین پیشنهادی خود جبران ضررها و آثار آن در توزیع ثروت را مد نظر می گیرند.

سرفصل درس: نظری

بخش نخست: مبانی نظری نگرش اقتصادی حقوق

گفتار نخست: مفهوم تحلیل اقتصادی حقوق و روش شناسی آن

بند نخست: مفهوم تحلیل اقتصادی حقوق

بند دوم: ریشه های تاریخی نگرش اقتصادی به حقوق

بند سوم: روش شناسی تحلیل اقتصادی حقوق

الف: روش اثباتی

ب: روش هنجاری

گفتار دوم: مولفه های تحلیل اقتصادی حقوق

بند نخست: پیامد گرایی و نگاه به آینده

بند دوم: اهمیت انگیزه ها

بند سوم : ترجیح ها به عنوان هدف

بند چهارم : اجتناب از نسیت اخلاقی

گفتار سوم : مفاهیم بنیادین تحلیل اقتصادی حقوق

بند نخست : کارآیی اقتصادی

الف : مفهوم کارآیی اقتصادی

(۱) معیار پارتو

(۲) معیار کالدور-هیکس

(۳) به حداکثر رساندن ثروت

بخش دوم : نگرش اقتصادی به شاخه های حقوقی

گفتار نخست : نگرش اقتصادی به حقوق خصوصی

بند نخست : نگرش اقتصادی به حقوق قراردادها

الف : تحلیل اقتصادی انعقاد قراردادها و اصل آزادی قراردادی

ب : تحلیل اقتصادی تفسیر قراردادها

ج : تحلیل اقتصادی مسئولیت قراردادی

بند دوم : حقوق مسئولیت مدنی

الف : تحلیل اقتصادی مبنای مسئولیت مدنی

(۱) مسئولیت مبتنی بر تقصیر

(۲) مسئولیت محض

ب : تحلیل اقتصادی ارکان مسئولیت مدنی و عوامل توجیه کننده

(۱) ضرر

(۲) رابطه سببیت

(۳) قابلیت پیش بینی ضرر

بند سوم : حقوق اموال و مالکیت

الف : نقش کارایی اقتصادی در اختصاص یافتن و انتقال حقوق اموال

ب : استفاده ناکارآمد از املاک و ساختمان

ج : نقش تحلیل اقتصادی در حقوق مالکیت فکری و نوع آوری

گفتار دوم : نگرش اقتصادی به حقوق کیفری و تاثیر آن در پیشگیری از جرایم

بند نخست : تحلیل اقتصادی جرم

الف : تصمیم به ارتکاب جرم

ب : مجازات مطلوب

بند دوم : مدیریت هزینه اداره عدالت کیفری

بند سوم : تحلیل اقتصادی برخی از مجازاتها

الف : اعدام

ب : حبس

گفتار سوم: نگرش اقتصادی به حقوق عمومی

بند نخست : حقوق اساسی

بند دوم : حقوق اداری

بند سوم : حقوق کار

بند چهارم : حقوق بشر

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

1. Ejan Mackaay, L'analyse économique du droit : Fondements, 2000.
2. Thomas J. Miceili, The economic approach to law, Stanford university press, 2004 .
3. Hans –Bern Schafer and Claus Ott, The economic analysis of civil law, Edward Elgar, 2004.
4. Avery Wiener Katz, Foundations of the economic approach to law, Oxford university press, 1998.
5. Robert Cooter and Thomas Ulen, An introduction to law and economics, 2000.
6. Nicolas L. Georgeakopoulos, Principles and methods of law and economics, Cambridge, 2005.

فهرست مطالعات :

1. Guillaume Royer, L'analyse économique et le droit criminel : Une approche juridique, Editions le Manuscrit, 2005.
  2. A. Mitchel Polinsky, An introduction to law and economics, 1983.
  3. Paul Burrow and Cento G. Veljanovski, The economic approach to law, Butterworth's, 1981.
  - 4- Kap low , Louis ,Economic analysis of law Harvard law school.
  - 5- Samuelson “ paul “ foundations of economic analysis Harvard university press.
  - 6- Coote , Robert ulen , thomas , law Economic “ prentice hrilpub.
  - 7- Mercurio Nicholas , Economics , law Princeton university press.
- ۸- انصاری ، مهدی ، تحلیل اقتصادی حقوق قراردادها ، انتشارات جنگل ، ۱۳۹۰.
  - ۹- دادگر ، یداله ، اصول تحلیلی اقتصادی ، تهران ، ۱۳۹۱.
  - ۱۰- حبیبی ، بهنام ، تحلیل اقتصادی حقوق خصوصی، مجد ، ۱۳۸۹.

عنوان درس به فارسی: مبانی حقوق اقتصادی

عنوان درس به انگلیسی: Principles of Economic Law

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: الزامی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مبانی حقوق اقتصادی و دلایلی که به استناد آن دولت ها در فعالیت های اقتصادی دخالت کرده و از طریق وضع قوانین و مقررات و اتخاذ سیاست های اقتصادی و تجاری ، فعالیت های اقتصادی را جهت می دهند. فعالیت های اقتصادی مورد نظر مورد تشویق قرار می گیرد و با پر هزینه کردن فعالیت های اقتصادی مرجوح از توسعه آن جلوگیری می کنند. اعطای یارانه ها ، کمک های بلاعوض ، معافیت های مالیاتی و گمرکی از جمله مشوق ها محسوب می شود و افزایش مالیات ها و عوارض وارداتی ، محدود کردن نوع فعالیت و تحمیل شرایط ، کسب مجوزها از جمله موارد باز دارنده تلقی می شود .

اهداف رفتاری: دانشجوی در تحقیقات حقوقی مربوط به امور اقتصادی با تشخیص مبانی آن قضاوت های صحیح انجام می دهد.

سرفصل درس: نظری

الف) مفهوم حقوق اقتصادی

- تعریف حقوق اقتصادی

- تعریف حقوق اقتصادی بین المللی

- تعریف حقوق تجارت

- تعریف حقوق تجارت بین المللی

ب) ارتباط حقوق اقتصادی با سایر رشته های مشابه

- با حقوق عمومی

- با حقوق تجاری

- با حقوق اقتصادی بین المللی

- با حقوق تجارت بین الملل

- با حقوق کسب و کار (Business Law)

ج) نقش قوانین و مقررات در ارشاد فعالیت های اقتصادی

- قانون کار و تامین اجتماعی

- محیط زیست : جلوگیری از آلودگی محیط زیست و رعایت شرایط زیست محیطی در فعالیت های اقتصادی

- منابع طبیعی: مالکیت ، نحوه بهره برداری و استخراج منابع نفت و گاز ، معادن

- حمایت از مصرف کننده

- عوارض و مالیات ها (عوارض گمرکی، معافیت های گمرکی، مالیاتها، معافیت های مالیاتی)

- مبارزه با انحصارات و حفظ رقابت

- مبارزه با فساد اداری

- مبارزه با پولشویی

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

1-John, General Principles of Business and Economic Law: An Introduction to Contemporary Legal Principles Governing Private and Public Economic Activity at the National and Supranational Levels, Carolina Academic Press, USA,2008

2-Jorg Guido Hulsmann, FACTS AND COUNTERFACTUALS IN ECONOMIC LAW,Journal of Libertarian Studies, Volume 17 , no. 1 (Winter 2003), pp. 57-102

3-Joel p . Trachtman,THE INTERNATIONAL ECONOMIC LAW REVOLUTION, Journal of International Economic Law, Spring, 1996, vol. 17

4-Alberto Santa Maria, European Economic Law: Second revised edition, March 2009, Kluwer Law International, Netherlands.

فهرست مطالعات :

1-Tere hce Kealey the economic laws of scientific Research Palgrave mac millan.

2- Daniel h.cole puter z.grossman prenciples of law and Economics a spen publishers.

3- Mohey . Bankiny and Finnanchcal prentice hall.

۴- دادگر ، یداله ، مولفه ها و ابعاد اساسی حقوق و اقتصاد ، نور علم ، ۱۳۸۹.

۵- یاری پور ، مهدی ، مقدمه ای بر حقوق و اقتصاد ، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع) ، ۱۳۸۹.

عنوان درس به فارسی: فقه و حقوق ابزارهای مشتقه (derivatives)
عنوان درس به انگلیسی: Jurisprudence and Law of Derived Instruments

تعداد واحد : ۱

تعداد ساعت : ۱۶

نوع درس : الزامی

نوع واحد : نظری

پیشنیاز: حقوق بازار بورس

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

در دهه های اخیر معاملات جدیدی در بازار بورس پدید آمدند که به « ابزارهای مشتقه » معروف شده اند . هدف این درس آشنا کردن دانش پژوهان با این معاملات و احکام فقهی آنها و برخی ابزارهای مشابه می باشد.

اهداف رفتاری: با آشنایی دانش پژوهان با توجیه و تحلیل فقهی عناوین درس در مشاوره های حقوقی خصوصی و عمومی نقش فعال ایفا نموده و در تحصیلات تکمیلی نیز توان تحقیقی افزایش یافته و بالمآل سامان حقوقی بازارها بهبود می یابد.

سرفصل درس: نظری

- مقدمه

انواع بازارها در اقتصاد - بازار بورس و بازار مالی - ابزارهای مورد استفاده در بازار بورس -

جایگاه بازار مالی در اقتصاد - تأثیر ابزارهای مشتقه در اقتصاد.

۲- مبانی فقهی معاملات به صورت کلی - مبانی فقهی ابزارهای مشتقه به تفصیل

۳- قراردادهای آتی خاص (forward)

الف) معرفی تفصیلی

ب) ماهیت حقوقی

ج) بررسی فقهی

۴- قراردادهای آتی یکسان (future) و قراردادهای آتی شاخص سهام (share index)

الف) معرفی تفصیلی

ب) ماهیت حقوقی

ج) بررسی فقهی

۵- قراردادهای اختیار معامله (option)

الف) معرفی تفصیلی

ب) ماهیت حقوقی

ج) بررسی فقهی

۶- سواپ ها (swaps) ، وارانتهها (warrant) و اوراق ترکیبی

الف) معرفی تفصیلی

ب) ماهیت حقوقی

ج) بررسی فقهی

۷- پدیده بورس بازی و بررسی فقهی آن

۸- معرفی راه حل‌های جایگزین برای ابزارهایی که قابل تصحیح نیستند.

۹- فروش استقراضی (short selling)

الف) معرفی تفصیلی

ب) ماهیت حقوقی

ج) بررسی فقهی

د) راه حل‌های جایگزین (سلف ، وکالت ، نسبه)

۱۰ مدیریت ریسک و ابزارهای آن : futures-options-swaps و ... موضوع شناسی و

بررسی فقهی .

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- خمینی ، روح الله ، تحرير الوسیله ، قم ، اسماعیلیان ، بی تا
- ۲- علامه حلی ، حسن بن یوسف بن المطهر ، تذکره الفقهاء ، قم ، ۱۴۲۲ ق
- ۳- محقق، کرکی ، جامع المقاصد فی شرح القواعد ، آل البيت ، احیاء تراث، ۱۳۷۸/۱۳۷۰
- ۴- العاملی ، سید محمد جواد، مفتاح الکرامه ، الاسلامی ، آل البيت ، احیاء تراث ، ۱۳۷۷
- و کتب فقهی از قبیل : مذهب الاحکام ، المبسوط ، مختلف الشیعہ ، العروه الوثقی ، منهاج الصالحین و ...
- ۵- گزارشهای بورس و اوراق بهادار تهران.
- ۶- درخشان ، مسعود مشتقات و مدیریت ریسک در بازارهای نفت ، تهران ، موسسه تحقیقات بین المللی انرژی ، ۱۳۸۳ .
- ۷- فطانت ، محمد ، آقاپور ، ابراهیم ، اوراق اختیار معامله در بازار سرمایه ایران ، تهران ، پژوهشکده پولی و بانکی ، چاپ دوم ، بهار ۱۳۸۳ .
- ۸- معصومی نیا ، غلامعلی ، ابزارهای مشتقه ، بررسی فقهی - اقتصادی ، تهران ، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، چاپ اول ۱۳۸۷ .

9 - R.Staltord Johnson and Carmelo Giaccotto Options and fuiures.

فهرست مطالعات :

- ۱- موسویان ، سید عباس ، ابزارهای مالی اسلامی ، تهران ، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، چاپ اول ، بهار ۱۳۸۷ .
- مقالات مختلف مربوط به اوراق مشتقه مثل:
- ۲- رضایی، مجید ، بررسی فقهی ابزارهای مالی ، فصلنامه اقتصاد اسلامی ، شماره ۱۱ ، پاییز ۱۳۸۲.
- ۳- رضایی ، مجید ، اوراق اختیار معامله در منظر فقه امامیه، فصلنامه پژوهشی دانشگاه امام صادق (ع) ، ش ۲۵ ، بهار ۱۳۸۴ .
- ۴- حسین زاده ، جواد و شیروی ، عبدالحسین ، وضعیت فقهی و حقوقی قرارداد اختیار معامله ، فصلنامه علمی پژوهشی اقتصاد اسلامی ، ش ۲۷ ، پاییز ۱۳۸۶ .
- ۵- زحیلی ، وهبه ، المعاملات المالیه المعاصره ، دمشق ، دارالفکر ، ۱۴۲۳ ق .
- ۶- عصمت پاشا ، عبیدالله، فلسفه و سیر تکاملی ابزارهای مالی مشتقه و دیدگاههای فقهی ، ترجمه صالح آبادی ، علی ، فصلنامه اقتصاد اسلامی ، ش ۹ ، بهار ۱۳۸۲ .
- ۷- مومن قمی ، محمد ، عقد اختیار ، مجله فقه اهل بیت علیهم السلام ، ش ۳۲ ، ۱۳۸۲ .

۸- معصومی نیا ، علی و سیدی نیا ، سید اکبر ، بررسی فقهی قرارداد اختیار معامله ، فصلنامه اقتصاد اسلامی ، ش ۴۰ ، زمستان ۱۳۸۹.

عنوان درس به فارسی: فقه و حقوق بازارهای مالی
عنوان درس به انگلیسی: Jurisprudence and Law of Financial Markets

تعداد واحد : ۱

تعداد ساعت : ۱۶

نوع درس : الزامی

نوع واحد : نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با اصول و قواعد فقهی و حقوقی حاکم بر بازارهای سرمایه و احکام شرعی ابزارهای مالی.

اهداف رفتاری: تحقیق پیرامون بازارهای مالی و ارزیابی فقهی و حقوقی اوراق مالی و طراحی اوراق جدید.

سرفصل درس: نظری

مقدمه

تعریف بازار سرمایه

تعریف ابزارهای مالی

اصول حاکم بر بازار سرمایه اسلامی

۱. اصل تطابق با اهداف و مبانی نظام اقتصادی اسلام. عدالت، رشد، امنیت، استقلال
۲. اصل صحت قراردادهای عقلایی
۳. اصل لزوم قراردادهای عقلایی
۴. اصل ممنوعیت اکل مال به باطل
۵. اصل ممنوعیت معاملات ضرری
۶. اصل ممنوعیت معاملات غری
۷. اصل ممنوعیت معاملات ربوی

بررسی فقهی و حقوقی ابزارهای مالی متعارف

۱. اوراق قرضه

۲. اوراق سهام عادی

۳. اوراق سهام ممتاز

بررسی فقهی و حقوقی ابزارهای مالی جدید

۱. اوراق قرض الحسنه

۲. اوراق مرابحه

۳. اوراق اجاره و منفعت

۴. اوراق استصناع

۵. اوراق سلف

۶. اوراق صلح

۷. اوراق مشارکت

۸. اوراق مضاربه

اوراق مزارعه و مساقات

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- شهید صدر ، محمد باقر ، اقتصادنا، ترجمه موسوی ، محمد کاظم و اسپهبدی ، برهان ، ۱۳۴۹
- ۲- شهید صدر ، محمد باقر ، البنك اللاربوی فی الاسلام ، فرهنگ سبز ، ۱۳۸۹
- ۳- شهید صدر ، محمد باقر ، الاسلام یقود الحیاه ، قم ، دارالکتاب ، ۱۴۲۶ ق/ ۲۰۰۵ م
- ۴- نجفی ، شیخ محمدحسن ، جواهرالکلام ، موسسه التاریخ العربی ، ۱۹۹۰
- ۵- موسوی اردبیلی ، سید عبدالکریم ، فقه الشركه ، مکتبه امیرالمومنین (ع) ، ۱۴۱۴ ق
- ۶- کاتوزیان ، ناصر ، کتاب مشارکتها عطایا صلح ، گنج دانش ، ۱۳۷۷
- ۷- مطهری ، مرتضی ، مباحث اقتصادی ، قم ، ۱۳۵۹

۸- بهشتی ، محمد ، کتاب ربا در اسلام ، تهران ، نشر فرهنگ اسلامی ، ۱۳۶۹

فهرست مطالعات :

- ۱- موسویان ، سید عباس، ابزارهای مالی اسلامی ، تهران ، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، ۱۳۸۶ .
- ۲- معصومی نیا ، غلامعلی ، ابزارهای مشتقه ، تهران ، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، ۱۳۸۷ .
- ۳- محمدصبری ، هارون ، احکام الاسواق المالیه، اردن ، دالنفانس ، ۱۹۹۹ .
- ۴- نظریپور ، محمدنقی ، اوراق بهادار استصناع ، فصلنامه اقتصاد اسلامی ، ش ۲۰۰ ، زمستان ۱۳۸۴ .
- ۵- صالح آبادی ، علی ، بازارهای مالی اسلامی ، تهران ، دانشگاه امام صادق علیه السلام، ۱۳۸۵ .
- ۶- پرویز ، عقیلی کرمانی ، بررسی انواع اوراق مشارکت ، مجموعه مقالات هشتمین همایش بانکداری اسلامی ، ۱۳۷۶ .
- ۷- آیت الله مؤمن ، محمد ، جایگاه اوراق مشارکت در نظام اسلامی، مجله معرفت ، ش ۲۸ ، ۱۳۷۸ .
- ۸- آیت الله هاشمی، سید محمود ، عقد استصناع، فصلنامه فقه اهل بیت ، ش ۱۹-۲۰ ، زمستان ۱۳۷۸ .
- ۹- یوسف کمال ، محمد ، فقه الاقتصاد النقدي، دارالصابونی ، ۱۹۹۳ م .
- ۱۰- ریموندپی، نوو ، مدیریت مالی، ترجمه جهانخانی و پارسائیان ، علی ، سمت ، ۱۳۷۶ .
- ۱۱- افشاری ، اسدالله ، مدیریت مالی در تئوری و عمل ، تهران ، سروش ، ۱۳۷۸ .
- ۱۲- میرآخور، عباس ، مطالعات نظری در بانکداری و مالیه اسلامی ، بی نا ، بی تا .

عنوان درس به فارسی: فقه و حقوق مشارکت های تجاری
عنوان درس به انگلیسی: Jurisprudence and Law of Commercial Partnership

تعداد واحد : ۱

تعداد ساعت : ۱۶

نوع درس : الزامی

نوع واحد : نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

بررسی فقهی مشارکت های اختیاری در زمینه های تجاری با انگیزه تحصیل سود و منفعت در قالب قراردادهای خاص مهمترین هدف این درس است. ضوابط و قواعد و نظریه های فقهی حاکم در این موارد نیاز به تبیین دارد. از آنجا که بخشی از مشارکت های تجاری سرمایه گذاری توسط سرمایه گذاران در پروژه ها یا فعالیت هایی که توسط برخی فعالان تجاری انجام می شود، احتمال به وجود آمدن شبهه معامله ربوی وجود دارد. تبیین کیفیت تحقق ربا و راههای اجتناب از آن از مسائل دارای اهمیت است. کما اینکه قانون نحوه انتشار مشارکت ۱۳۷۶ تلاشی در این زمینه بود. راههای هماهنگ با فقه برای تضمین سود سرمایه گذار چیست؟

اهداف رفتاری: دانشجوی قادر به تشخیص موارد ربا و سود در قراردادهاست و در تنظیم قراردادها از ربا اجتناب خواهد کرد.

سرفصل درس: نظری

- ۱- مفهوم شرکت و اشاعه در فقه
- ۲- ماهیت فقهی - حقوقی مشارکت
- ۳- مشارکت های تجاری
- ۴- سرمایه گذاری و تحصیل سود و منفعت
- ۵- کیفیت تحقق ربا در مشارکت ها
- ۶- راههای اجتناب از ربا در مشارکت تجاری
- ۷- تضمین سود سرمایه گذار در مشارکت
- ۸- اوراق مشارکت

۹- حقوق مختلف صاحبان اوراق مشارکت

۱۰- عقود مشارکتی در فقه

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- شهید صدر ، محمد باقر ، اقتصادنا، ترجمه موسوی ، محمد کاظم و اسپهبدی ، برهان ، ۱۳۴۹
- ۲- شهید صدر ، محمد باقر ، البنک اللاربوی فی الاسلام ، فرهنگ سبز ، ۱۳۸۹
- ۳- شهید صدر ، محمد باقر ، الاسلام یقود الحیاه ، قم ، دارالکتاب ، ۱۴۲۶ ق/ ۲۰۰۵ م
- ۴- موسوی اردبیلی ، عبدالکریم ، کتاب الشرکه ، قم ، مکتبه امیرالمومنین ، ۱۴۱۴ ق / ۱۳۷۲ ش
- ۵- شهید ثانی ، زین الدین بن علی، کتاب القرض ، شرح لمعه ، قم ، انتشارات دارالعلم ، ۱۳۸۰
- ۶- کاتوزیان ، ناصر ، کتاب مشارکتها عطایا صلح ، گنج دانش ، ۱۳۷۷
- ۷- مطهری ، مرتضی ، مباحث اقتصادی ، قم ، ۱۳۵۹
- ۸- بهشتی ، محمد ، کتاب ربا در اسلام ، تهران ، نشر فرهنگ اسلامی ، ۱۳۶۹

فهرست مطالعات :

- ۱- موسویان ، سید عباس ، ابزارهای مالی اسلامی ، تهران ، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، ۱۳۸۶ .
- ۲- معصومی نیا ، غلامعلی ، ابزارهای مشتقه ، تهران ، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، ۱۳۸۷ .

عنوان درس به فارسی: متون فقه استدلالی اقتصادی (۱)

عنوان درس به انگلیسی: Advanced Economic Jurisprudence (1)

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: الزامی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

هدف متون فقه اقتصادی آشنایی دانش پژوهان با متون فقه مربوط به درس فقه و حقوق اقتصادی است زیرا علاوه بر اینکه آشنایی با حقوق بدون آشنایی با فقه میسر نیست مقصود در رشته مذکور آشتی حقوق و اقتصاد بر مبنای فقه می باشد که در این رهگذر بسیاری از معضلات اقتصادی و توجیحات حقوقی حل آنها میسر خواهد شد.

اهداف رفتاری: تشخیص موارد مخالف احکام فقهی در مباحث بیع، قرض، حواله، رهن و ضمان.

سرفصل درس: نظری

کتاب البیع :

- ۱- تعریف و شرایط و ارکان عقد بیع
- ۲- شرایط عوضین
- ۳- شرایط متعاملین (عقل ، بلوغ ، اختیار ، قصد ، ...)
- ۴- معاملات فضولی
- ۵- آثار بیع صحیح و ضمانت اجرای حقوقی تخلف از تعهدات ناشی از آن (بیع)
- ۶- شرایط ضمن عقد بیع

کتاب القرض

- ۱- تعریف و شرایط و ارکان عقد قرض
- ۲- شرایط متعاقدین
- ۳- مفهوم ربای قرضی
- ۴- حیل ربا

۵- آثار عقد قرض

کتاب ضمان :

۱- مفهوم ضمان

۲- شرایط انعقاد عقد ضمان

۳- شرایط متعاقدين

۴- شرایط دين مورد حواله

۵- تفاوت حواله و برات

۶- احكام حواله

کتاب حواله :

۱- مفهوم حواله

۲- شرایط انعقاد عقد حواله

۳- شرایط متعاقدين

۴- شرایط دين مورد حواله

۵- تفاوت حواله و برات

۶- احكام حواله

کتاب رهن :

۱- مفهوم رهن

۲- شرایط عوضين

۳- شرایط تحقق عقد رهن

۴- شرایط دين

۵- شرایط متعاقدين

۶- شرایط مال مرهون

۷- نقش قبض در عقد رهن

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
(بصورت درصد مشخص گردد)	(بصورت درصد مشخص گردد)	(بصورت درصد مشخص گردد)	(بصورت درصد مشخص گردد)
۱۰٪	۲۵٪	آزمون های نوشتاری ۴۰٪	۲۵٪
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۵- نجفی ، محمد حسن ، جواهر الكلام ، بيروت ، دارالكتب ، ۱۹۸۱ م
- ۶- مغنيه ، محمد جواد ، فقه الامام جعفر الصادق ، محمدی ، بی تا
- ۷- همدانی ، حاج آقا رضا ، رهن ، قم ، ۱۴۱۶
- ۸- خمینی ، روح الله ، تحرير الوسيله ، قم ، اسماعيليان ، بی تا
- ۹- لنكرانی ، فاضل ، تفصيل الشريعه ، قم ، مركز فقهی ائمه اطهار ، ۱۴۲۹ ق
- ۱۰- شيخ انصاری ، مرتضى ، كتاب المكاسب ، قم ، ۱۴۲۷ ق
- ۱۱- نجفی ، شيخ محمد حسن ، جواهر الكلام ، لبنان ، ۱۹۸۱ م
- ۱۲- علامه حلی ، حسن بن يوسف بن المطهر ، تذكره الفقهاء ، قم ، ۱۴۲۲ ق
- ۱۳- شهيد ثانی ، زين الدين بن علي العاملي ، الروضه البهيه في شرح اللمعه دمشقيه ، قم ، اسماعيليان ، بی تا
- ۱۴- همدانی ، حاج رضا ، مصباح الفقيه ، قم ، ۱۴۱۶
- ۱۵- شهيد ثانی، زين الدين بن علي العاملي ، مسالك الافهام في شرح شرايع الاسلام ، قم ، ۱۴۲۹
- ۱۶- الواعظ الخراساني ، الاستاذ محمد ، نصوص الاقتصاد الاسلامي ، آستان قدس ، ۱۳۸۷
- ۱۷- حلی ، محقق ، شرايع الاسلام في مسائل الحلال و الحرام ، بيروت ، اعلمی ، بی تا
- ۱۸- طباطبایی ، سيد علي ، رياض المسائل ، قم ، ۱۴۳۰

فهرست مطالعات :

- ۱- محقق، کرکی ، جامع المقاصد في شرح القواعد ، آل البيت ، احیاء تراث، ۱۳۷۸/۱۳۷۰
- ۲- حلی، ابن ادريس، السرائر الحاوی لتحرير الفتاوى ، جامعه مدرسين حوزه علمیه ، قم ، اسلامیه ، ۱۳۸۶
- ۳- العاملي ، سيد محمد جواد، مفتاح الكرامه ، الاسلامي ، آل البيت ، احیاء تراث ، ۱۳۷۷
- ۴- مرواريد، علي اصغر ، يناييع الفقيهيه ، فقه اسلامي ،الدارلسلامه ، ۱۴۱۰ ق

عنوان درس به فارسی: نظام اقتصادی اسلام
عنوان درس به انگلیسی: Islamic Economic System

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: الزامی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مولفه های حاکم بر نظام اقتصادی، مبانی و معیارهای ارزیابی نظام اقتصادی اسلام و مقایسه آن با دیگر نظامها

اهداف رفتاری: ارزیابی نظام اقتصادی کشور و تشخیص تفاوتها

سرفصل درس: نظری

۱- تعاریف و کلیات

۲- مولفه های حاکم بر نظام اقتصادی

الف: انگیزه فعالیت های اقتصادی

ب: مالکیت بر ابزارهای تولید

۳- مبانی نظام اقتصادی

۴- رابطه بین نظام اقتصادی و توسعه اقتصادی

۵- رابطه بین نظام اقتصادی و علم اقتصاد

۶- معیارهای ارزیابی نظام اقتصادی:

- فراوانی

- رشد

- کارائی

- عدالت

- ثبات و امنیت اقتصادی

- محیط زیست

۷- نهادهای نظام اقتصادی :

- حاکمیت مصرف کننده

- دولت

- نحوه تخصیص منابع

- آزادی اقتصادی

- قدرت اقتصادی

- تعدیل و تطابق

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- نمازی ، حسین ، نظامهای اقتصادی، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۸۲
- ۲- سبحانی ، حسن ، نظام اقتصادی اسلام ، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی ، ۱۳۷۳
- ۳- مقالات مختلف در مجله علمی پژوهشی " اقتصاد اسلامی " پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در باره نظام اقتصاد اسلامی
- ۴- پورشه ، لویی ، نظام صنعتی جدید از دیدگاه گالبرایت ، مظفری ، مهدی ، تهران ، انتشارات دانشگاه تهران ، ۱۳۵۳
- ۵- یوسفی ، احمد علی ، نظام اقتصاد علوی، تهران ، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، ۱۳۸۸
- ۶- مطهری ، شهید مرتضی ، نظری بر نظام اقتصادی اسلام، قم صدرا ، بی تا
- ۷- الصدر ، السید محمد باقر ، اقتصاد نا ، ترجمه اسپهبدی ، قم ، مکتب العلم الاسلامی ، ۱۴۱۷ ق
- ۸- هادوی ، مهدی ، مکتب نظام اقتصادی اسلام ، قم ، موسسه فرهنگی خانه خرد، ۱۳۷۸
- ۹- الصدر ، السید محمد باقر ، الاسلام یقود الحیاه ، قم ، مرکز الابحاث والدراسات التخصصیه ، ۱۴۲۱ ق
- ۱۰- میر معزی، سید حسین ، نظام اقتصادی اسلام ، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، ۱۳۹۰.

فهرست مطالعات :

- ۱- فراهانی فرد ، سعید ، سیاستهای اقتصادی در اسلام ، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، ۱۳۸۱.
- ۲- صدر ، سید کاظم ، اقتصاد صدر اسلام ، دانشگاه شهید بهشتی ، ۱۳۷۴.
- ۳- جاسب ، عبدالله ، نظامهای اقتصادی ، دانشگاه آزاد اسلامی ، بی تا .
- ۴- رشاد ، علی اکبر ، دانشنامه امام علی (ع) ، ج ۷ ، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، ۱۳۸۰.

عنوان درس به فارسی: حقوق تأمین مالی و سرمایه‌گذاری خارجی
عنوان درس به انگلیسی: Law of International Contracts

تعداد واحد: ۱

تعداد ساعت: ۱۶

نوع درس: الزامی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ○ سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

در تجارت بین‌الملل پرداخت‌ها به صورت ارز خارجی انجام می‌شود و بنابراین ممکن است منابع موجود یک کشور برای کلیه نیازهای آن کشور کفایت نکند. سرمایه‌گذاری خارجی روشی است که ضمن تأمین منابع مورد نیاز برای اجرای طرح‌های اقتصادی باعث خواهد شد که کشوری که منابع ارزی کافی ندارد بتواند فعالیت‌های اقتصادی و طرح‌های اقتصادی اجرا نماید. تأمین مالی نیز به روش‌های گوناگونی اطلاق می‌شود که از طریق آن مؤسسات مالی، بانکها و سرمایه‌گذارها نقدینگی لازم جهت اجرای قراردادهای تجاری بین‌المللی را ممکن می‌سازند. آشنایی دانشجویان با کلیات فوق هدف کلی درس است.

اهداف رفتاری: ارزیابی قراردادهای مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی در مبادلات بین‌المللی و تطبیق آن با قوانین کشور.

سرفصل درس: نظری

الف) تأمین مالی

- ۱- مفهوم تأمین مالی و فرق آن با اخذ وام
- ۲- انواع شیوه‌های تأمین مالی
  - اعتبار فروشنده (seller Credit)
  - اعتبار خریدار (Buyer Credit)
  - لیزینگ (leasing)
  - وصول مطالبات و تنزیل (factoring)
- ۳- قوانین و مقررات ناظر به تأمین مالی

- قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران
- معاهدات بین المللی

۴- جنبه‌های حقوقی تأمین مالی (ب) سرمایه گذاری خارجی

- ۱- مفهوم سرمایه گذاری خارجی
- ۲- انواع سرمایه گذاری خارجی
  - مستقیم و غیر مستقیم
  - مشارکت در بازار سرمایه (خرید سهام و سایر اوراق بهادار)
  - مشارکت با سرمایه گذار ایرانی
- ۳- قوانین و مقررات حاکم بر سرمایه گذاری خارجی
  - قانون حمایت و تشویق سرمایه گذاری خارجی و آیین نامه اجرایی آن
  - موافقتنامه‌های دو جانبه سرمایه گذاری
  - موافقتنامه‌های چند جانبه سرمایه گذاری
  - قوانین و مقررات تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی
- ۴- حمایت‌ها از سرمایه گذاری خارجی
  - جبران خسارت در صورت مصادره یا ملی شدن
  - برطرف کردن تبعیض بین سرمایه گذار داخلی و خارجی
  - امکان ثبت شرکت با بیش از ۴۹٪ سهم خارجی
  - تسهیل در اعطای روادید
  - تضمین بازگشت اصل سرمایه و سود حاصله

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
۱۰٪	۲۵٪	آزمون های نوشتاری ۴۰٪	۲۵٪
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- شعبانی، محمد، بازارهای پولی و مالی بین‌المللی، انتشارات سمت، ۱۳۸۶.
- ۲- شیروی، عبدالحسین، قراردادهای ساخت، بهره‌برداری و واگذاری (B.O.T)، دانشگاه تهران-پردیس قم، شرکت مهندسی و توسعه نفت، ۱۳۸۴
- 3-Benoit, P., Project Finance at the World Bank: An Overview of Policies and Instruments, (World Bank Technical Paper Number 312), The World Bank, Washington DC, 1996
- 4-Bradlow, Daniel D., Alfred Escher, Legal Aspects of Foreign Direct Investment, Kluwer Law International, Hague, The Netherlands, 1999.
- 5-Frase, Dick, Law and Regulation of Investment Management, Thomson, Sweet and Maxwell, London, 2004.
- 6-Haskell, Charles T., , Advanced Modelling for Project Finance for Negotiations and Analysis, Euromoney Books, London, UK, 2005.
- 7-Hoffman, S. L., The Law and Business of International Project Finance, Kluwer Law International (Boston), 2nd Ed, 1998.
- 8-Vinter, Graham D. Project Finance: A Legal Guide, Sweet & Maxwell, Ltd, London, 2nd Ed, 1998.

فهرست مطالعات :

- ۱- عملیات بانکی خارجی، موسسه عالی بانکداری ایران، ۱۳۸۱.
- ۲- مایکل فری، فیوزی، مبانی بازارها و نهادهای مالی، ترجمه عبده تبریزی، حسین، ۱۳۷۶.
- ۳- موسویان، سید عباس، بازار سرمایه اسلامی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۱.

عنوان درس به فارسی: حقوق قراردادهای بین المللی

عنوان درس به انگلیسی: Law of Stock Exchange Market

تعداد واحد: ۱

تعداد ساعت: ۱۶

نوع درس: الزامی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

ارائه راهکارهای نظری و عملی در زمینه حقوق قراردادهای بین المللی و آموزش مفاد و محتوای این قراردادها و بیان تفاوتها و شباهتها با قراردادهای داخلی و بررسی قواعد و ضوابط حاکم بر این قراردادها برای استفاده حقوق دانان، دانشجویان حقوق، قضات و وکلا در جامعه تجاری ایران.

اهداف رفتاری: دانشجویان بابت فراگیری این درس جنبه های نظری و عملی قراردادهای بین المللی را فرا گرفته و قواعد و ضوابط حاکم و مدیریت انعقاد چنین قراردادها را فرا می گیرند.

سرفصل درس: نظری

قصد نامه یا موافقت نامه اصولی

نقش قرار دادها در تجارت بین المللی

موضوعات مؤثر در قرار دادهای بین المللی

طرفین قرار داد در قرار دادهای بین المللی

تنظیم قرار داد بین المللی بیع کالا

موضوعات کلیدی قرار دادهای بیع بین المللی

تنظیم شروط قرار دادی دقیق

اعتبار قرار دادهای بین المللی

مبانی قراردادی در سیستم های حقوق بین المللی

شروط تجاری و اینکوترمز

پیشنهاد فروش کالا

توافق نامه بیع

سفارش خرید

قرار دادهای مشاوره

قرار دادهای فرانشیز

قرار داد توزیع

قرار داد انتقال

قرار دادهای اعطای امتیاز

قرار دادهای جوینت ونچر و کنسرسیوم

انواع شروط در قرار دادهای بین المللی

شروط تفسیر

شروط التزام

شروط محدود کننده و شرط منتفی کننده مسئولیت

شروط فرس ماژور

شروط انتقال

شروط فسخ و انحلال

شروط داوری

تعهدات مابعد قرار دادی

رعایت مراقبت متعارف، استانداردهای تجاری در قرار دادهای بین المللی

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

۱- آشنایی با جنبه های حقوقی بازرگانی خارجی: قراردادهای فروش بین المللی کالا و اصطلاحات

بازرگانی بین المللی "انیکوترمز" موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی ۱۳۶۹.

- ۲- پاکدامن، رضا، آئین مذاکره و تنظیم قراردادهای تجاری بین‌المللی، موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، تهران، ۱۳۴۰/۱۳۷۸.
  - ۳- اخلاقی، بهروز، اصول قراردادهای تجاری بین‌المللی، ۱۳۱۶/۱۳۷۹.
  - ۴- اینکو ترمز ۲۰۰۰ قواعد رسمی اتاق بازرگانی بین‌المللی برای تفسیر اصطلاحات تجاری اتاق بازرگانی بین‌المللی ۱۳۷۹.
  - ۵- پاکدامن، رضا، بررسی فرآیند مذاکرات و انعقاد قراردادهای تجاری بین‌المللی، موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، تهران، ۱۳۷۴.
  - ۶- ایرانی، ناصر، تعیین حاکمیت اراده بر قراردادهای بین‌المللی تجاری، ۱۳۸۴.
  - ۷- محبی، محسن، تنظیم قراردادهای بازرگانی بین‌المللی، ۱۳۷۰.
  - ۸- حقوق بیع بین‌المللی کنوانسیون سازمان ملل در مورد قراردادهای خرید و فروش بین‌المللی کالا (۱۹۸۰): وین ۱۳۸۴.
  - ۹- حبیبی، محمد، طرز تنظیم قراردادهای داخلی و بین‌المللی: قراردادهای تجاری، پیمانکاری، خدماتی، مشارکت، مشاوره، ليسانس، خرید و فروش کالا، نمایندگی فروش و توزیع کالا، ۱۳۴۴/۱۳۷۶.
  - ۱۰- پاکدامن، رضا، مدیریت قراردادهای بین‌المللی، موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، تهران، ۱۳۴۰/۱۳۸۴.
- فهرست مطالعات:**
- ۱- قراردادهای نمونه در تجارت بین‌المللی سازمان ملل متحد. کمیسیون اقتصادی برای اروپا ۱۴۱۲ق. = ۱۳۷۰.
  - ۲- مجموعه ضوابط راجع به انعقاد قراردادهای انتقال فن‌شناسی (تکنولوژی) شورای هماهنگی و نظارت بر همکاریهای اقتصادی و مالی بین‌المللی ۱۳۶۶.
  - ۳- مقررات رسمی اتاق بازرگانی بین‌المللی در مورد تفسیر اصطلاحات تجاری اینکو ترمز ۲۰۰۰ اتاق بازرگانی بین‌المللی. کمیته ایرانی ۱۳۷۹.
  - ۴- نظام داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی: همراه با ترجمه فارسی قراردادهای اتاق بازرگانی بین‌المللی محبی، محسن، گردآورنده و مترجم ۱۳۸۰.

عنوان درس به فارسی: حقوق بازار بورس

عنوان درس به انگلیسی: Law of International Contracts

تعداد واحد: ۱

تعداد ساعت: ۱۶

نوع درس: الزامی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

آشنایی عمیق دانشجویان با بازار بورس و اوراق بهادار، وظایف، کارکرد، حقوق مربوط به واحدهای اقتصادی و بررسی آن بر اساس فقه و حقوق اسلامی.
اهداف رفتاری: دانشجو بتواند قراردادهای بازار بورس را تحصیل و ارزیابی کند.

سرفصل درس: نظری

مقدمه: ضرورت و اهمیت درس

۱- بازار بورس، تاریخچه آن در اروپا، آمریکا و ایران و انواع آن (بورس اوراق بهادار، فلزات، کشاورزی، انرژی و ...).

۲- نهادهای بازار بورس (سازمان بورس، عرضه کنندگان، تقاضا کنندگان و کارگزاران و واسطه ها)

۳- انواع معاملات جاری در بازار بورس (سهام، اوراق مشتقه، کالا)

۴- رابطه دولت و سازمان بورس

۵- آثار اقتصادی - اجتماعی بازار بورس

- رشد تولید و سرمایه گذاری

- کنترل تورم

- توزیع درآمد

- ثبات اقتصادی

- گسترش رقابت

۶- قوانین و مقررات مربوط به سازمان بورس

۷- قوانین و مقررات مربوط به شرکتهای حاضر در بورس

۸- قوانین و مقررات مربوط به کارگزاران و واسطه ها

۹- قوانین و مقررات مربوط به خریداران و فروشندگان

۱۰- بازار بورس و کیفیت معاملات از دیدگاه فقه اسلامی

ادله جواز معاملات

ادله منع معاملات

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

۱- درخشان ، مسعود ، مشتقات و مدیریت ریسک در بازارهای نفت ، تهران ، موسسه تحقیقات

بین المللی انرژی ، ۱۳۸۳

۲- هال ، جان ، مبانی مهندسی مالی و مدیریت ریسک ، رایانه تدبیر پرداز ، تهران ، ۱۹۴۶ م و

کتابهای مربوط به مدیریت مالی مثل مهندسی مالی و مدیریت

۳- کتابهای مربوط به مقررات و حقوق سازمان بورس

۴- وهبه ، الزحیلی ، کتاب المعاملات المالیه المعاصره ، دالفکر ، دمشق ، بیروت ، ۱۹۳۲ م

ومقالات متعدد پیرامون بازار بورس.

۵- موسویان ، سید عباس ، بازار سرمایه اسلامی ، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، ۱۳۹۱.

۶- فبوزی ، فری ، مایکل ، مبانی بازارها و نهادهای مالی ، ترجمه عبده تبریزی ، حسین ، ۱۳۷۶.

۷- عبیداله ، محمد ، مهندسی مالی اسلامی ، ترجمه مسلم عباسپور ، دانشگاه امام صادق (ع)،

۱۳۸۷.

فهرست مطالعات :

۱- میر معزی ، سید حسین ، بورس بازی از نگاه فقه ، فصلنامه اقتصاد اسلامی ، ش ۹ ، بهار ۱۳۸۲.

۲- عبدالمنان ، محمد ، فهم تأمین مالی اسلامی ، ترجمه کامران ندری ، دانشگاه امام صادق (ع) ، ۱۳۸۶.

۳- جهانخانی ، علی و پارسائیان ، علی ، بورس اوراق بهادار ، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران ، ۱۳۷۴.

عنوان درس به فارسی: حقوق رقابت

عنوان درس به انگلیسی: Law of Stock Exchange Market

تعداد واحد: ۱

تعداد ساعت: ۱۶

نوع درس: الزامی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با رقابت اقتصادی و قوانین مربوط به آن در کشورهای مختلف و ایران و بررسی آن از دیدگاه فقه اسلامی

اهداف رفتاری: جلوگیری از قراردادهای انحصارآور و تنظیم قراردادهای مبتنی بر رقابت

سرفصل درس: نظری

مقدمه: اهمیت و ضرورت درس

۱- رقابت، انحصار، شرایط هر یک و انواع آن

۲- رقابت و انحصار در مکاتب اقتصادی (انواع نظامات سرمایه داری و غیر سرمایه داری)

۳- آثار اقتصادی - اجتماعی رقابت و انحصار (قیمتها، توزیع درآمد، منافع اجتماعی و ...)

۴- تغییر و تبدیل شرایط رقابتی به انحصار (تمرکز و ادغام واحدهای اقتصادی)

- کارتل

- تراست

- هلدینگ

۵- مبانی حقوقی رقابت و انحصار در مکاتب مختلف حقوقی

۶- قوانین مربوط به رقابت و انحصار در اروپا و آمریکا

۷- قوانین مربوط به رقابت و انحصار در ایران

۸- قواعد فقهی حاکم بر رفتارهای رقابتی و انحصاری (لاضرر و آزادی معاملات و ...)

۹- وظایف دولت ها در ترویج فرهنگ رقابت و مخالفت از انحصار

۱۰- انحصار دولتی و ضرورت آن، فواید و مضرات.

۱۱- دیدگاه فقه اسلامی به رقابت و انحصار بر اساس مباحث قیمت گذاری و محدوده آن

- احتکار و جلوگیری از آن

- وجود خیارهای متعدد

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
%۱۰	%۲۵	آزمون های نوشتاری	%۲۵
		%۴۰	
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- نمازی ، حسین ، نظامهای اقتصادی، شرکت های سهامی انتشار ، ۱۳۸۲
- ۲- سازمان برنامه و بودجه ، مقررات و قوانین مربوط به رقابت و ضد انحصار ، چاپ سازمان برنامه و بودجه ، مرکز مدارک اقتصادی، اجتماعی ، و انشارات ، ۱۳۷۴
- ۳- مقالات مربوط به رقابت و انحصار و آثار آن ، رقابت اسلامی و رقابت سالم

فهرست مطالعات :

- ۱- الصدر ، السید محمد باقر ، الاسلام یقود الحیاه ، قم ، مرکز الابحاث والدراسات التخصصیه ، ۱۴۲۱ ق
- ۲- الصدر ، السید محمد باقر، اقتصادنا ، قم ، مکتب الاعلام الاسلامی ، ۱۴۱۷ ق
و مجموعه مقالات علمی فقه اهل بیت ، اقتصاد اسلامی ، کاوشی نو در فقه اسلامی ، تحقیقات حقوقی

عنوان درس به فارسی: اقتصاد ایران

عنوان درس به انگلیسی: Law of Stock Exchange Market

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: الزامی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

آشنایی با وضعیت اقتصاد ایران و نهادهای حقوقی موثر بر آن و وضعیت تقاضا و عرضه کل و

اطلاع از مرحله توسعه یافتگی اقتصاد ایران

اهداف رفتاری: تحلیل شرایط اقتصاد ایران

سرفصل درس: نظری

۱- بررسی مناسبات " اقتصاد ایران " با سرمایه داری حاکم در کشورهای پیشرفته.

۲- بررسی برخی از چالش های اقتصاد ایران از قبیل بیکاری ، تورم ، بهره وری ، رشد اقتصادی ، حجم دولت ، فقر و توزیع درآمد ، خصوصی سازی.

۳- بررسی نهادهای حقوقی موثر بر اقتصاد ایران از جمله :

- بررسی فصل اقتصاد امور مالی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران .

- بررسی نهاد " شورای اقتصاد " ، " بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران " و برخی شوراهای موثر

در حقوق اقتصادی مردم مثل " شورای پول و اعتبار " شورای تنظیم بازار " مجلس شورای اسلامی

و برنامه های توسعه.

۴- بررسی تقاضای کل و اجزاء آن :

- مصرف

- سرمایه گذاری

- مخارج دولت

- خالص صادرات و واردات

۵- بررسی عرضه کل و اجزاء آن :

- بخش کشاورزی

- بخش صنایع و معادن

- بخش خدمات

۶- آسیب شناسی اقتصاد ایران از زاویه میزان توسعه نیافتگی

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- گزارش اقتصادی سالهای مختلف بانک مرکزی - سازمان مدیریت و برنامه ریزی.
- ۲- مذاکرات " شوراهاى اقتصادى " دولت
- ۳- عظیمی، حسین ، مدارهای توسعه نیافتگی در اقتصاد ایران ، نشر نی ، ۱۳۷۱
- ۴- سالنامه های آماری (مرکز آمار ایران)
- ۵- قوانین برنامه از ۱۳۲۷ تا کنون
- ۶- قوانین بودجه سنوات مختلف
- ۷- هانت ، دایانا ، نظریه های اقتصادی توسعه ، ترجمه غلامرضا آزاد، نشر نی، ۱۳۸۶
- ۸- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

فهرست مطالعات :

- ۱- ابریشمی ، حمید ، اقتصاد ایران ، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی ، ۱۳۷۵
- ۲- رزاقی ، ابراهیم ، اقتصاد ایران ، نشر نی ، ۱۳۸۱.
- ۳- مجموعه مقالات سمینارهای اقتصاد ایران در دانشگاه تربیت مدرس.
- ۴- مومنی ، فرشاد ، کالبد شکافی یک برنامه توسعه ، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس ، ۱۳۷۴
- ۵- مومنی ، فرشاد، اقتصاد ایران و بحران در علم اقتصاد ، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس ، ۱۳۷۴
- ۶- مقالات مجلات اقتصاد و جامعه ، مجلس و پژوهش.

عنوان درس به فارسی: متون حقوقی اقتصادی

عنوان درس به انگلیسی: Competition Law

تعداد واحد: ۱

تعداد ساعت: ۱۶

نوع درس: الزامی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با استفاده از متون حقوقی به زبان انگلیسی در زمینه حقوق اقتصادی است. تدریس درس متون حقوقی باید به نحوی باشد که دانشجویان با اصطلاحات تخصصی در زمینه حقوق اقتصادی آشنا شوند و بتوانند به طور مستقل کتب و مقالات نوشته شده به زبان انگلیسی را مطالعه کنند. در این درس همچنین دانشجویان باید با مهارت‌های پایه در زمینه نگارش به زبان انگلیسی آشنا شوند.

اهداف رفتاری: ترجمه متون حقوقی اقتصادی و بهره‌گیری از قراردادهای خارجی به زبان اصلی و ارزیابی آن

سرفصل درس: نظری

الف) خواندن و درک متون حقوق اقتصادی به زبان انگلیسی

(Reading Comprehension)

ب) آشنایی با نکات مهم دستور زبان (Grammar)

ج) آشنایی با اصطلاحات مربوط به حقوق اقتصادی (Vocabulary and Terms)

د) نوشتن متون کوتاه در زمینه حقوق اقتصادی (Writing)

روش ارزیابی: درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

- 1-F. Botchway, Charter of the Gulf Co-operation Council, *Documents in international economic law*, Routledge, London, 2006.
- 2-Errol Mendes & Ozay Mehmet, *Global Governance, Economy and Law: Waiting for Justice*, Routledge, London, 2003.
- 3-Swan, M., *Practical English Usage*, Oxford University Press, Oxford, 2005.
- 4-Lock, G. *Functional English Grammar*, University Press, Cambridge, 1996.
- 5-Fredrik Liljeblad, Berlitz, *English Grammar Handbook*, Webster's New World, 2004.
- 6- Economic Law As Economic Good: Its Rule Function and Its Tool Function in the Competition of Systems.
By: Karl M.Meessen , Marc Bungenberg, Adelhid Puttler
en / Sellier European Law Publish

فهرست مطالعات :

- 1-Research Handbook in International Economic Law (Research Handbook in International Law Series)
By: Andrew t. Guzman, Alan O.Sykes.
- 2-International Economic Law: The State and Future of the Discipline
by:Colin B.Picker , Isabella D.Bunn, Douglas W. arner
- 3-International Economic Law And Digital Divide: New Silk Road? (Elgar International Economic Law)
By:Rohan Kariyawasam
- 4-International Trade And Economic Law and the European Union
by: Sara Dillon
- 5-Documents in International Economic Law

by: F . Botchway
6-Law and Economic , third edition , 2000
By:Robert cooter and Thomas ulen.

عنوان درس به فارسی: روش تحقیق

عنوان درس به انگلیسی: Reseach melhods

تعداد واحد: ۱

تعداد ساعت: ۱۶

نوع درس: الزامی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

روش تحقیق، شیوه رسیدن از مسأله به پاسخ آن است. تحقیق فعالیت منظمی است که به یافتن پاسخ مسائل معینی می انجامد، فعالیتی که به نحوی به کشف حقیقت و گسترش دانش منجر می شود. به تعبیر برخی از نویسندگان، تحقیق پردازش اطلاعات برخوردار از انتظام، متعلق به گستره خاصی از علوم و دارای هویت جمعی است که به نوآوری خاصی می انجامد. روش تحقیق به چگونگی انجام این فعالیت علمی می پردازد. هدف اصلی درس روش تحقیق، آشنا شدن دانشجویان با روش های تحقیق در قلمرو رشته خودشان است. البته به عنوان مقدمه باید اندکی نیز با مسائل بنیادی و مکاتبی که در روش شناسی علم وجود دارد آشنا شوند و همچنین با شیوه های نگارش و ارائه گزارش تحقیق نیز بیگانه نباشند.

اهداف رفتاری:

آموزش و پژوهش دو عنصر اساسی برای پیشرفت علمی کشور محسوب می گردد. دانشجویان با آموختن روش تحقیق، شادابی و نشاط علمی بیشتری داشته و قادر خواهند بود تا از دانش و آموخته های خود در رشته مور نظر بهره گرفته و وارد حوزه های تحقیق و پژوهش گردند. در نگاه کلان نیز، ایجاد و توسعه روش تحقیق در جامعه سبب خواهد شد تولیدات علمی کشور چه در زمینه های بنیادی و یا کاربردی افزایش یابد. با تحقق این امر علاوه بر رفع نیازهای ملی و پاسخگویی به مشکلات، رتبه علمی کشور در ارزشیابی های جهانی موقعیت ممتازی پیدا خواهد نمود.

سرفصل درس: نظری

- ۱- کلیات (تعاریف تحقیق - تقسیم بندی علوم - مکاتب روشی و معرفی منابع)
- ۲- چيستی پژوهش و ارکان آن
- ۳- دین پژوهی و گستره های پژوهشی که با مطالعات دینی ارتباط دارند.
- ۴- انواع تحقیقات
- ۵- مسأله تحقیق و نحوه انتخاب و بیان آن (شامل مطالعات اولیه برای شناسایی مسأله)
- ۶- روش ها و ابزارهای گردآوری مواد خام یا اطلاعات علمی
- ۷- روش های تجزیه و تحلیل و سنجش اطلاعات تحقیق
- ۸- یافتن پاسخ پرسش تحقیق (ارائه نظریه)
- ۹- اصول حاکم بر تهیه و تنظیم و تدوین گزارش تحقیق.

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- رفیع پور، فرامرز، کندوکاوها و پنداشته ها ، شرکت سهامی انتشار ، چاپ ششم ۱۳۷۳.
- ۲- کیوی، ریمون ، کامپنهود ، لوک وان ، روش تحقیق در علوم اجتماعی ، ترجمه دکتر عبدالحسین نیک گوهر ، نشر توتیا ، چاپ اول ۱۳۷۵.
- ۳- قراملکی ، احد فرامرز ، روش شناسی مطالعات دینی ، (گفتار اول و چهارم از این کتاب استفاده خواهد شد) ، دانشگاه علوم اسلامی رضوی ۱۳۸۰.
- ۴- بیبی ، ارل ، روشهای تحقیق در علوم اجتماعی (۱) ، ترجمه دکتر رضا فاضل ، انتشارات سمت ، چاپ اول ۱۳۸۱ .
- ۵- صبری ، نورمحمد، درآمدی بر روش تحقیق در حقوق ، نشر میزان ، ۱۳۸۲.
- ۶- حافظ نیا، محمد رضا، مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی ، انتشارات سمت ، بی تا.
- ۷- علوی، پرویز، مبانی روش تحقیق ، موسسه نشر علوم نوین، چاپ دوم ۱۳۸۳ .
- ۸- طرقي، مجید ، درسنامه روش تحقیق ، انتشارات سنابل، چاپ اول ۱۳۸۴.

فهرست مطالعات :

- ۱- فصلنامه حوزه و دانشگاه ، شماره ۴۸ (۱۳۸۵) روش شناسی علوم انسانی (متعلق به پژوهشگاه حوزه و دانشگاه - قم) یکی از مقاله های این مجله ، کتابشناسی روش تحقیق است اکثر منابع روش تحقیق به زبان فارسی در آنجا آمده است.
- ۲- خاکی ، غلامرضا ، روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی ، مرکز تحقیقات علمی کشور ، ۱۳۷۸.
- ۳- شیوه نامه دانشگاه تهران.

عنوان درس به فارسی: مسئولیت مدنی

عنوان درس به انگلیسی: Tort

تعداد واحد: ۱

تعداد ساعت: ۱۶

نوع درس: الزامی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با موجبات و مسقطات ضمان و دیدگاه قانون مدنی پیرامون مسئولیت مدنی و مبانی و شرایط آن

اهداف رفتاری: تشخیص موارد ضمان حقوقی و شرعی و تنظیم قراردادها مشتمل بر مسوولیت های مدنی .

سرفصل درس: نظری

بخش اول:

الف: موجبات ضمان

۱- ضمان ید

۲- اتلاف

۳- غرور

۴- تعدی و تفریط

۵- تلف قبل از قبض

۶- مقبوض به عقد فاسد

۷- ضمان شرعی و قانونی

۸- مقبوض بالسوم

۹- غصب

۱۰- استیفا

۱۱- اداره اموال غیر

۱۲- تورم و ضمان

۱۳- عقد ضمان

۱۴- ربا و ضمان

ب: مسقطات ضمان

۱- احسان

۲- استیمان

۳- اقدام

۴- جب

۵- اذن

۶- اقاله

۷- فسخ

۸- تعذر وفا

۹- موت و مجنون و اغما

۱۰- وفای به عهد

۱۱- ابراء

۱۲- تقاص و تهاتر

۱۳- مالکیت ما فی الذمه

۱۴- اسقاط

بخش دوم:

تفسیر مواد ۳۳۷ - ۳۰۱ قانون مدنی

بخش سوم:

تفسیر قانون مسئولیت مدنی

بخش چهارم:

مبانی و شرایط مسئولیت مدنی

مبانی مسئولیت مدنی

نظریه تقصیر ، نظریه خطر ، نظریه مختلط ، تضمین حق

نظریه مناسب با نظام حقوقی ایران

شرایط مسئولیت مدنی

۱- وجود ضرر

الف- اقسام ضرر

- ضرر معنوی

- شرایط ضرر قابل جبران

۲- فعل زیانبار

۳- رابطه سببیت

آثار ضمان قهری

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- ره پیک ، حسن ، الزامات بدون قرارداد ، پیام آزادی ، تهران ، ۱۳۷۳
- ۲- صفایی ، حسین ، الزامات خارج از قرارداد ، سمت ، تهران ، ۱۳۸۹
- ۳- امامی ، حسین ، حقوق مدنی ۱ ، اسلامیه ، تهران ، ۱۳۶۸
- ۴- کاتوزیان ، ناصر ، مدنی (ضمان قهری) ، دهخدا ، تهران ، ۱۳۶۲
- ۵- طاهری ، حبیب الله ، مدنی ۳ و ۴ ، اسلامی ، قم ، ۱۳۷۵
- ۶- یثربی ، سید علی محمد ، ضمان قهری در فقه و قوانین جمهوری اسلامی ، صحفی ، قم ، ۱۳۸۸
- ۷- علوی قزوینی ، سید علی ، رساله مقبوض به عقد فاسد ، دانشگاه شهید بهشتی ، تهران ، ۱۳۶۸
- ۸- مراغی ، میر عبدالفتاح ، عناوین الاصول ، اسلامی ، قم ، ۱۴۱۸
- ۹- نراقی ، احمدین محمد مهدی ، محقق ، عوائد الایام ، دفتر تبلیغات ، قم ، ۱۳۷۵
- ۱۰- مغنیه ، محمد جواد ، فقه الامام جعفر صادق ، قدس محمدی ، قم ، بی تا
- ۱۱- علامه بجنوردی ، محمد حسن ، القواعدالفقهیه ، برهان ، تهران ، ۱۳۵۵
- ۱۲- سنهوری ، عبدالرزاق ، الوسیط ، احیاء تراث ، بیروت ، بی تا

فهرست مطالعات :

- ۱- مکارم شیرازی ، ناصر ، القواعدالفقهیه ، دارالعلم ، قم ، ۱۳۸۲
- ۲- فاضل لنکرانی ، محمد ، القواعدالفقهیه ، مهر ، قم ، ۱۴۱۶ ق
- ۳- موسوی خمینی ، روح الله ، کتاب البیع ، اسماعیلیان ، قم ، ۱۴۱۰ ق

عنوان درس به فارسی: اصول فقه

عنوان درس به انگلیسی: Principles of Islamic Jurisprudence

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

هدف از این درس آشنایی با روش تحقیق ویژه فقه سنتی و پویای امامیه است که همراه آشنایی با متون فقه اقتصادی تا حدودی قدرت تجزیه و تحلیل فقهی دانش پژوه بارور شود، چون مأخذ و مبدأ و بنای حقوق ما فقه ماست و بدون آشنایی با آن پژوهش در حقوق ابتر خواهد بود.

اهداف رفتاری: تحلیل دقیق مسایل فقهی و حقوقی

سرفصل درس: نظری

الف: منابع فقه: مقدمه / کلیات / علم / اصول

۱- قرآن

۲- سنت

۳- عقل

۴- اجماع

ب: مبحث الفاظ

مقدمه

۱- مبحث وضع

۲- اقسام وضع

۳- حقیقت و مجاز

۴- ترادف و اشتراک

۵- استعمال مشترک لفظی

۶- اصول لفظیه

۷- حجیت اصول لفظیه

۸- حقیقت شرعیه

۹- امر

۱۰- نهی

۱۱- واجب و اقسام آن

۱۲- مفاهیم

۱۳- عام و خاص

۱۴- مطلق و مقید

۱۵- مجمل و مبین

۱۶- مشتق

ج: اصول عملیه

کلیات

تعریف - ضرورت و مجاری

اقسام - تعارض اصول و امارات

۱- اصل استصحاب

۲- اصل برائت

۳- اصل تخییر

۴- اصل اشتغال (احتیاط)

۵- تعارض ادله

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

پروژه	آزمون های نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
(بصورت درصد مشخص گردد)	(بصورت درصد مشخص گردد)	(بصورت درصد مشخص گردد)	(بصورت درصد مشخص گردد)
%۲۵	آزمون های نوشتاری	%۲۵	%۱۰
	%۴۰		
	عملکردی		

فهرست منابع:

- ۱- شهابی ، محمود ، اصول فقه ، خیام، تهران ، ۱۳۵۸
- ۲- شریعتی، سعید و قافی ، حسین ، اصول فقه کاربردی ، سمت ، تهران ، ۱۳۸۵
- ۳- محقق داماد ، سید مصطفی ، اصول فقه ، علوم اسلامی ، تهران ، ۱۳۹۰
- ۴- محمدی، ابوالحسن، اصول فقه ، دانشگاه تهران ، ۱۳۵۶
- ۵- شهابی ، محمود ، ادوار فقه، اسماعیلیان ، قم ، ۱۳۸۸
- ۶- مظفر ، محمد رضا ، اصول فقه، اسماعیلیان ، قم ، ۱۳۱۸
- ۷- خراسانی ، آخوند ، کفایه الاصول ، آل البيت، قم ، ۱۴۰۹ ق
- ۸- انصاری ، شیخ مرتضی ، فرائد الاصول ، اعلمی ، بیروت ، ۱۴۱۸ ق

فهرست مطالعات :

- ۱- حسن ابن زین الدین ، معالم الاصول ، انتشارات علمی فرهنگی ، تهران ، ۱۳۶۴
- ۲- میرزای قمی ، قوانین الاصول ، دارالمرتضی ، بیروت ، ۱۴۳۰ ق

عنوان درس به فارسی: حقوق مالکیت فکری

عنوان درس به انگلیسی: Intellectual Property Law

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنایی با نظام مالکیت فکری و مبانی فقهی و حقوقی آن

اهداف رفتاری: تشخیص موارد مالکیت فکری و توجه به آن در موارد تنظیم قرارداد.

سرفصل درس: نظری

۱- سابقه تاریخی مالکیت فکری

- نظام امتیاز

- نظام حق

۲- موضوع شناسی مالکیت فکری

- ماهیت موضوعی مالکیت فکری

- ماهیت رابطه پدیده فکری با پدیدآورنده

۳- ابعاد مالکیت فکری

- ابعاد حقوقی

- ابعاد اقتصادی

- ابعاد سیاسی و امنیتی

۴- منابع مالکیت فکری

- منابع داخلی

- منابع بین المللی

۵- شاخه های مالکیت فکری

- مالکیت ادبی و هنری

- مالکیت صنعتی

۶- مالکیت ادبی و هنری

- تعریف

- مصادیق

- حقوق اخلاقی

- حقوق اقتصادی

۷- مالکیت صنعتی

- حق اختراع

- علائم تجاری و علائم جغرافیایی

- طرح های صنعتی

- اسرار تجاری

- مدارهای یکپارچه

روش ارزیابی: درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- حکمت نیا ، محمود ، مبانی مالکیت فکری ، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، قم ، ۱۳۸۶
- ۲- آیتی ، حمید ، حقوق آفرینش های فکری، حقوقدان ، تهران ، ۱۳۷۵
- ۳- حائری ، سید کاظم ، فقه العقود ، مجمع الفکر الاسلامی ، قم ، ۱۴۳۱ ق
- 5- drahos , peter, A philosophy of intellectual property
- 6- lionel , bently, Intellectual property law / bently lionel
- 7- fisher, William, Theories of intellectual property

فهرست مطالعات :

- ۱- مقررات مربوط به مالکیت فکری در کشورهای مختلف.
- ۲- ایروانی ، محمد رضا ، حق ابتکار در فقه اسلامی مقارن ، نامه مفید ، ش ۴ ، زمستان ۱۳۷۴.

عنوان درس به فارسی: قواعد فقه اقتصادی

عنوان درس به انگلیسی: Islamic Jurisprudence Rules on Economic

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

آشنایی و تعمیق دانش دانشجویان نسبت به اصول و ضوابط فقهی حاکم بر فعالیت های اقتصادی در بازار دولت و خانوارها.

اهداف رفتاری: کشف و تبیین قواعد فقه اقتصادی و بررسی قلمرو آنها در زمینه عناوین نوپدید اقتصادی.

سرفصل درس: نظری

۱- مقدمه - تعریف قاعده ، انواع قواعد- عام و خاص ، اهمیت قاعده فقهی در اقتصاد و رفتارهای عوامل اقتصادی.

۲- قواعد عام اقتصادی حاکم بر بازارها

- لاضرر
- تعاون بر نیکی و عدم تعاون بر اثم
- لاجرح
- شفافیت قراردادها (شرایط صحت معاملات)
- نفی سبیل
- لزوم قراردادها
- نفی غرر
- حجیت سوق المسلمین
- حرمت اکل مال به باطل
- قاعده عدالت
- آزادی فعالیت اقتصادی (اصل آزادی قرارداد و قاعده تسلیط)

۳- قواعد خاص اقتصاد

۳-۱- قواعد خاص در بازار کالا و خدمات مثل : نفی اسراف ، احتکار و انحصار.

۳-۲- قواعد خاص در بازار سرمایه مثل : اصاله سبق در تملک ، حیازت و احیاء.

۳-۳- قواعد خاص در بازار کار مثل : اصالت کار در کسب ثروت (اصاله السعی) و...

۳-۴- قواعد خاص در بازاری پول مثل : حرمت ربا ، ربح مالایضمن و حرمت کنز ،
حرمت بیع دین به دین.

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- نراقی ، محمد مهدی ، عوائد الایام بحث اسراف، دفتر تبلیغات اسلامی ، قم ، ۱۳۷۵
- ۲- آیه الله بجنوردی ، حسن ، القواعد الفقهیه ، مطبعه آداب ، نجف ، ۱۳۸۹
- ۳- آیه الله تسخیری ، القواعد الاصولیه و الفقهیه علی مذهب الامامیه ، چاپ مجمع العلمی للتقرب المذاهب الاسلامیه ، بی تا
- ۴- مقالات و پایان نامه های متعدد در زمینه قواعد حاکم بازارها در اقتصاد اسلامی.
- ۵- عبداللهی ، محمود ، مبانی فقهی اقتصادی اسلامی ، نشر جامعه مدرسین ، ۱۳۷۵
- ۶- گروه نویسندگان ، مبانی اقتصاد اسلامی ، دفتر همکاری حوزه و دانشگاه ، چاپ سمت ، بی تا
- ۷- موسویان ، سید عباس ، ابزارهای مالی اسلامی ، چاپ پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، قم ، ۱۳۸۶
- ۸- صدر ، آیه الله سید محمد باقر ، اقتصادنا ، دارالکتاب ، لبنان ، ۱۳۸۹ ق

فهرست مطالعات :

- ۱- رضایی ، حمید ، قواعد حاکم بر بازار کار اسلامی ، فصلنامه اقتصاد اسلامی ، ش ۱۸ ، تابستان ۱۳۸۴.
- ۲- موسوی ، سید باقر ، خرید و فروش دین ، فصلنامه اقتصاد اسلامی ، ش ۷ ، پاییز ۱۳۸۱.
- ۳- مکارم شیرازی ، ناصر ، القواعد الفقهیه ، دارالعلم ، قم ، ۱۳۸۲ ق
- ۴- بجنوردی ، سید محمد ، قواعد فقهی ، نشر ولی امر ، ۱۳۷۶
- ۶- المرغی ، الحسینی ، العناوین الاصول ، انتشارات اسلامی ، قم ، ۱۴۰۹

عنوان درس به فارسی: فقه و حقوق محیط زیست

عنوان درس به انگلیسی: Islamic Jurisprudence and Environmental Law

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

آشنایی با مسائل زیست محیطی و دیدگاه فقه اسلامی پیرامون آن و کیفیت و روشهای بهره برداری از منابع طبیعی و اصول حاکم بر آن از دیدگاه فقه اسلامی
اهداف رفتاری: ارزیابی قراردادها از نظر موانع زیست محیطی

سرفصل درس: نظری

۱. کلیات (درآمدی بر اقتصاد محیط زیست)

۱.۱. پیشینه محیط زیست

۱.۲. تعریف محیط زیست

۳.۱. طبقه بندی منابع زیست محیطی

۴.۱. رابطه محیط زیست با اقتصاد (چرخه زیست محیطی)

۵.۱. رابطه محیط زیست با فقه و حقوق

۲. مالکیت منابع زیست محیطی در اسلام

۱-۲. منابع با مالکیت دولتی

۱-۱-۲. اراضی موات و آباد طبیعی

۲-۱-۲. جنگلها

۳-۱-۲. معادن

۴-۱-۲. سواحل دریاها و درهها و ..

- ۲-۲. منابع با مالکیت عمومی
- ۲-۲-۱. زمین‌های خراج (مفتوح عنوة)
- ۲-۲-۲. زمین‌های وقف عام

- ۳-۲. منابع مباح
- ۳-۲-۱. مراتع
- ۳-۲-۲. ماهی‌دریاها و رودخانه‌ها
- ۳-۳-۲. حیوانات صحرائی و پرندگان آسمان
- ۳-۳-۴. هیزم بیابان

۳. بهره‌برداری از منابع زیست‌محیطی

۱-۳. بهره‌برداری از منابع دولتی

۱-۱-۳. احیا

۲-۱-۳. اجاره

۳-۱-۳. مشارکت

۴-۱-۳. جعاله

....

۲-۳. بهره‌برداری از منابع عمومی

۱-۲-۳. اجاره

۲-۲-۳. شرکت

۳-۲-۳. جعاله

.....

۳-۳. بهره‌برداری از مباحات عامه:

۱-۳-۳. حیازت

۲-۳-۳. اجاره

۳-۳-۳. شرکت

۴. آلودگی و تخریب محیط زیست

۴. ۱. موضوع شناسی و حکم‌شناسی تخریب و آلودگی

۴. ۲. مسئولیت تخریب‌کنندگان محیط زیست

۴.۳. مسئولیت افراد، نهادها و دولت در برابر تخریب محیط زیست

۵. محیط زیست در قوانین

۵.۱. قانون اساسی

۵.۲. قوانین مدنی

۵.۳. قوانین بین المللی

۶. قواعد و اصول حاکم بر بهره برداری و حفاظت از منابع زیست محیطی

۶.۱. قاعده لاضرر

۶.۲. قاعده اتلاف

۶.۳. قاعده اسراف

۶.۴. قاعده حفظ نظام

۶.۵. قاعده حاکمیت دولت

۶.۶. قاعده حفظ محیط زیست

۶.۷. قاعده عدالت درون نسلی و بین نسلی .

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

۱. احمدیان، مجید، اقتصاد منابع تجدیدشونده، اول، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۸۱ش.

۲. نظریه قیمت در اقتصاد منابع پایان پذیر، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۷۸ش.

۳. آذرنگ، عبدالحسین، تکنولوژی و بحران محیط زیست، تهران، مؤسسه انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۴ش.

۴. آسافو، جان، اقتصاد محیط زیست برای غیر اقتصاددانان، سیاوش دهقانیان و زکریا

فرج زاده، مشهد، دانشگاه فردوسی، ۱۳۸۱ش.

۵. پرم‌ن راجرز، یوما و مک‌گیل، ری‌جیمز، اقتصاد محیط‌زیست و منابع طبیعی، ترجمه حمیدرضا ارباب، اول، تهران، نشر نی، ۱۳۸۲ ش.
۶. صدر، سیدکاظم، «توسعه اقتصادی پایدار توسعه سازگار با بهره‌برداری از محیط‌زیست و حفظ آن»، قم، نامه مفید، ش ۱۷، ۱۳۷۸ ش.
۷. مؤمن، محمد، «مالکیت عمومی و اقسام آن»، مقاله دومین مجمع بررسی‌های اقتصاد اسلامی، بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا.
۸. آصفی، محمد مهدی، ملک‌الارض و الثروات الطبيعية، الاولى، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، ۱۴۱۳ ق.
۹. صدر، سیدمحمدباقر، اقتصادنا، الاولى، خراسان، مکتب الاعلام الاسلامی، ۱۳۷۵ ش.
۱۰. نجفی، محمدحسن، جواهر الکلام، ج ۱۶، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۳ ش.

فهرست مطالعات :

۱. ترنر، آر. ک.؛ باتمن، دی. پیرس، ای، اقتصاد محیط‌زیست، سیاوش دهقانیان و عوض کوچکی و علی‌کلاهی اهری، مشهد، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۴ ش.
۲. آل‌بحرالعلوم، سیدمحمد، بلغة الفقیه، الطبعة الرابعة، تهران، مکتبه الصادق، ۱۴۰۳ ق.
۳. طباطبایی، سیدمحسن، مستمسک العروة الوثقی، الاولى، قم، مؤسسه دارالتفاسیر، ۱۴۱۶ ق.
۴. مروارید، علی‌اصغر، سلسله‌الینابیع الفقهیه، ج ۵، بیروت، ۱۴۱۰ ق.

عنوان درس به فارسی: حقوق بانکی
عنوان درس به انگلیسی: Banking Law

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: پول و بانکداری اسلامی

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با ماهیت فقهی و حقوقی قراردادهای بانکی، عناصر تشکیل دهنده و شرایط صحت و بطلان آنها.

اهداف رفتاری: ارزیابی و استفاده صحیح از قراردادهای بانکی و انجام قراردادها به طور صحیح.

سرفصل درس: نظری

قواعد کلی حاکم بر معاملات بانکی

۱. اصل تطابق با اهداف و مبانی اقتصاد اسلامی
۲. اصل صحت قراردادهای عقلایی
۳. اصل لزوم قراردادهای عقلایی
۴. اصل ممنوعیت اکل مال به باطل
۵. اصل ممنوعیت ضرر
۶. اصل ممنوعیت غرر
۷. اصل ممنوعیت ربا

بررسی فقهی و حقوقی معاملات بانکی

۱. روش‌های تجهیز منابع (سپرده‌های بانکی)
  - ۱/۱. سپرده قرض الحسنه جاری
  - ۱/۲. سپرده قرض الحسنه پس انداز
  - ۱/۳. سپرده سرمایه گذاری
۲. روش‌های تخصیص منابع
  - ۲/۱. وام قرض الحسنه

- ۲/۲. عقود مبادله‌ای
- ۲/۳. عقود مشارکتی
- ۲/۴. سرمایه گذاری مستقیم
۳. شیوه‌های اعطایی تسهیلات
  - ۳/۱. تسهیلات عادی
  - ۳/۲. اعتبار در حساب جاری
  - ۳/۳. کارت‌های اعتباری
۴. خدمات بانکی
  - ۴/۱. دریافت و پرداخت قبوض
  - ۴/۲. حواله جات بانکی
  - ۴/۳. ضمانت نامه‌های بانکی
  - ۴/۴. وصول اسناد مالی
  - ۴/۵. صندوق امانات
  - ۴/۶. وکالت و وصایت
۵. خرید و فروش ارز، سکه و اوراق بهادار
۶. سرمایه گذاری مستقیم
۷. جریمه تأخیر تأدیه
۸. بانک مرکزی و ابزارهای سیاست پولی

در هر یک از این بخش‌ها قراردادهای مورد استفاده تعریف شده سپس ارکان و احکام اساسی آنها تبیین می‌گردد آن‌گاه شیوه به‌کارگیری آنها در معاملات بانکی توضیح داده می‌شود.

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

۱. خاوری ، محمودرضا ، حقوق بانکی ، مؤسسه عالی بانکداری ، تهران ، ۱۳۶۹
۲. بهند ، محمد و بهمنی ، محمود ، بانکداری داخلی ۱ (تجهیز منابع پولی) ، مؤسسه عالی بانکداری ، تهران ، ۱۳۸۱
۳. هدایتی ، سفری ، کلهری ، بانکداری داخلی ۲ (تخصیص منابع پولی) ، مؤسسه عالی بانکداری تهران ، ۱۳۷۳
۴. موسویان ، سید عباس ، بانکداری اسلامی ، موسسه تحقیقات پولی و بانکی ، تهران ، ۱۳۷۸
۵. فرزین وش ، اسدالله ، بررسی عقود در بانکداری اسلامی ، پژوهشکده پولی بانکی ، تهران ، ۱۳۸۱
۶. صدر ، آیت الله سید محمدباقر ، البنك اللاربوی فی الاسلام ، داراتعارف للمطبوعات ، بیروت ، ۱۴۰۰ ق
۷. خمینی ، سید روح الله ، تحریر الوسیله ، جامعه مدرسین حوزه علمیه ، قم ، ۱۴۱۶ ق
۸. خامنه ای ، سید علی ، رساله اجوبه الاستفتائات ، انتشارات بین المللی الهدی ، تهران ، ۱۳۸۱
۹. مکارم شیرازی ، ناصر و علیان نژاد ، ابواقاسم ، ربا و بانکداری اسلامی ، مدرسه الامام علی بن ابی طالب (ع) ، قم ، ۱۳۷۶
۱۰. عبداللهی ، محمود ، مبانی فقهی اقتصاد اسلامی ، انتشارات اسلامی ، قم ، ۱۳۷۵

فهرست مطالعات :

۱. عطیه ، جمال الدین ، البنوک الاسلامیه ، الموسسه الجامعیه لدراسات و النشر ، بیروت ، ۱۹۹۳
۲. بنی هاشمی ، محمد حسن ، توضیح المسائل ، مراجع عظام تقلید ، انتشارات جامعه مدرسین حوزه علمیه ، قم ، ۱۳۸۸
۳. تسخیری ، محمد علی ، پنجاه درس در اقتصاد اسلامی ، فرهنگ مشرق زمین ، تهران ، ۱۳۸۲
۴. کمال ، محمد یوسف ، فقه الاقتصاد النقدي ، دارالهدایه ، قاهره ، ۱۴۱۴ ق
۵. والی نژاد ، مرتضی ، مجموعه قوانین و مقررات بانکی ، مؤسسه عالی بانکداری ، تهران ، ۱۳۸۴
۶. شابرا ، محمد علی ، نحو نظام نقدي عادل ، المعهد العالمی للفکر الاسلامی ، قاهره ، ۱۴۱۲

عنوان درس به فارسی: فقه و حقوق بیمه

عنوان درس به انگلیسی: Islamic Jurisprudence and Insurance

Law

تعداد واحد: ۱

تعداد ساعت: ۱۶

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

آشنایی با صنعت بیمه و مسائل حقوقی و فقهی پیرامون آن مثل صحت بیمه از نظر عقود شرعی ،

موانع آن و دیدگاه فقهای امامیه و اهل سنت

اهداف رفتاری: توجیه صحیح معاملات بیمه

سرفصل درس: نظری

۱- بیمه ، تاریخچه ، جایگاه بیمه در اقتصاد معاصر و ضرورت آن و انواع بیمه

۲- عقد بیمه ، ارکان ، شرایط و ویژگیهای آن

۳- صحت و فساد بیمه از دیدگاه حقوقی و فقهی

۴- بیمه و عقود اسلامی و دیدگاه فقهای امامیه و اهل سنت

بیمه و اجاره

بیمه و ضمانت

بیمه و ودیعه

بیمه و قرض

بیمه و هبه

بیمه و جعاله

بیمه و صلح

۵- بیمه بر عنوان عقد جدید

۶- موانع صحت بیمه ، غرری بودن ، قماری بودن ، جهل در عوضین

۷- بیمه تعاونی

۸- بیمه اجتماعی

۹- بیمه اتکایی

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- اوتروین ، ژان فرانسوا ، مبانی نظری و عملی بیمه ، ترجمه همتی و دهقانی ، بیمه مرکزی ایران ، ۱۳۸۱ ،
- ۲- السنهوری ، الوسيط فی شرح القانون المدني الجديد ، ج ۷ ، منشورات الحلبي الحقوقية ، ۱۹۹۸
- ۳- موسوی خمینی ، سید روح الله ، تحریر الوسیله جامعه مدرسین حوزه علمیه، قم ، ۱۴۱۶ ق
- ۴- جمالی زاده ، احمد ، بررسی فقهی عقد بیمه ، دفتر تبلیغات اسلامی ، ۱۳۸۰
- ۵- موسوی اردبیلی ، سید عبدالکریم ، فقه الشركه، مکتبه امیرالمومنین (ع) ، ۱۴۱۴ ق

فهرست مطالعات :

- ۱- عزالدین ، بحر العلوم، بحوث فقهیه ، محاضرات شیخ حسین حلی ، بیروت ، دار الزهراء ، ۱۴۰۵.
- ۲- سعدی ، ابوجیب ، التامین بین الحظر و الاباحه ، دمشق ، دارالفکر ، ۱۴۰۳ ق.
- ۳- وهبه ، الزحیلی، المعاملات المالیه المعاصره ، دمشق ، دارالفکر ، ۱۴۲۳.

عنوان درس به فارسی: متون فقه استدلالی اقتصادی (۲)

عنوان درس به انگلیسی: (2) Advanced Economic Jurisprudence

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

هدف از در متون فقه اقتصادی آشنایی دانش پژوهان با متون فقه مربوط به درس فقه و حقوق اقتصادی است زیرا علاوه بر اینکه آشنایی با حقوق بدون آشنایی با فقه میسر نیست مقصود در رشته مذکور آشتی حقوق و اقتصاد بر مبنای فقه می باشد که در این رهگذر بسیاری از معضلات اقتصادی و توجیحات حقوقی حل آنها میسر خواهد شد.

اهداف رفتاری: تشخیص دقیق مسائل مالی اسلامی

سرفصل درس: نظری

کتاب الزکاة (زکاة اموال)

- ۱- شرایط وجوب زکاه
- ۲- اشیائی که در آنها زکات ثابت است (اعیان زکوی)
- ۳- نصاب در اعیان زکوی
- ۴- مستحقین زکات و مصارف زکاه
- ۵- کیفیت تعلق زکات به اعیان زکویه
- ۶- زکاه در مذاهب اسلامی
- ۷- متولی امر زکات

کتاب الخمس :

- ۱- شرایط وجوب خمس
- ۲- اموالی که در آنها خمس ثابت است (غنائم ، ارباح مکاسب ، معادن ، گنج ، مال مخلوط به حرام و...)
- ۳- خمس در مذاهب اسلامی

۴- انفال (ماهیت انفال ، کیفیت تعریف در انفال ، مصادیق انفال و ...)

۵- مصارف و مستحقین خمس

۶- متولی امر خمس

کتاب الخیارات :

۱- مفهوم خیارات و تعداد آن

۲- اصل لازم قراردادهای

۳- خیارات شرط

۴- خیار عیب

۵- خیار غبن

۶- خیارات مختص به بیع (مجلس ، حیوان ، تأخیر ثمن)

۷- احکام مشترک خیارات

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
%۱۰	%۲۵	آزمون های نوشتاری %۴۰	%۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

- ۱- مغنیه ، محمد جواد ، فقه الامام جعفر الصادق ، محمدی ، قم ، بی تا
- ۲- خمینی ، روح الله ، تحریر الوسیله ، اسماعیلیان ، قم ، بی تا
- ۳- لنکرانی ، فاضل ، تفصیل الشریعه ، مرکز فقهی ائمه اطهار ، ۱۴۲۹
- ۴- شیخ انصاری ، کتاب المکاسب ، مطبه اطلاعات ، تبریز
- ۵- نجفی ، شیخ محمد حسن ، جواهر الکلام ، دارالکتب ، تهران ، بی تا
- ۶- علامه حلی ، تذکره الفقهاء ، المرتضویه ، تهران ، بی تا
- ۷- شهید ثانی ، الروضه البهیة فی شرح اللمعه دمشقیه ، اسماعیلیان ، قم
- ۸- الواعظ الخراسانی ، محمد ، نصوص الاقتصاد الاسلامی ، مشهد ، ۱۳۸۷
- ۹- حلی ، محقق ، شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام ، اعلمی ، بیروت ، بی تا

فهرست مطالعات :

- ۱- محقق، کرکی ، جامع المقاصد فی شرح القواعد ، آل البيت ، احیاء تراث، ۱۳۷۸/۱۳۷۰
- ۲- حلی، ابن ادريس، السرائر الحاوی لتحرير الفتاوی ، جامعه مدرسين حوزه علمیه ، قم ، اسلامیه ، ۱۳۸۶
- ۳- العاملی ، سيد محمد جواد، مفتاح الكرامه ، الاسلامی ، آل البيت ، احیاء تراث ، ۱۳۷۷
- ۴- مرواريد، علی اصغر ، ينابيع الفقهيہ ، فقه اسلامي ،الدارلسلامه ، ۱۴۱۰ ق
- ۵- فاضل موحدي لنكراني ، آيه الله محمد ، تفصيل الشريعة فی شرح تحرير الوسيلة الحدود ، مركز اطلاعات و مدارك اسلامي ، ۱۳۱۰
- ۶- شهيد ثاني ، مسالك الافهام فی شرح شرايع الاسلام ، مؤسسه المعارف الاسلاميه ، ۱۴۱۹ ق

عنوان درس به فارسی: تاریخ عقاید اقتصادی

عنوان درس به انگلیسی: History of Economic Theories

تعداد واحد: ۱

تعداد ساعت: ۱۶

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ○ ندارد ● سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

هدف این درس بررسی سیر اندیشه های اقتصادی از زمان قدیم تا زمان حاضر و بررسی افکار اقتصادی اندیشمندان مسلمان می باشد. در این درس همچنین سیری اجمالی از نگرش اقتصاددانان نسبت به اخلاق اقتصادی ارائه شود.

اهداف رفتاری: درک تأثیر نظریات اقتصادی بر امور حقوقی

سرفصل درس: نظری

۱- اقتصاد در دنیای قدیم ، اقتصاد در قرون وسطی ، مکتب مرکانتالیسم (سوداگری)

۲- فیزیوکراسی (مکتب طبیعیون)

- سبک مکتب

- سیاست اقتصادی مکتب

۳- مکتب کلاسیک شامل :

الف) اقتصاددانان خوش بین : آدام اسمیت ، ژان باتیست

ب) اقتصاددانان بدبین : مالتوس ، ریکاردو

ج) جان استوارت نیل

۴- مکاتب معارض شامل :

الف) سوسیالیستهای تخیلی

ب) سوسیالیستهای علمی : مارکسیستها

۵- مکتب نئوکلاسیک (neoclassic school)

انقلاب نهائیون (مارژینالیستها) : استانلی جونز ، کارل منگر ، والراس

اقتصاد آلفرد مارشال

تحولات اقتصادی پس از مارشال : نظریه رقابت انحصاری و ...

۶- نظریات کینز :

انتقادات کینز به مکتب نئوکلاسیک ، نظریه تعادل اشتغال ناقص و ...

۷- نظریات شومپتر ، مکتب پولی ، نئوکلاسیکها ، نظریه انتظارات عقلایی

۸- سیر اندیشه های اقتصادی اقتصاددانان مسلمان

۹- سیری بر اخلاق اقتصادی در نظریات اقتصاددانان برجسته از ابتدا تا کنون و در آموزه های

اقتصادی اسلام

۱۰- جمع بندی و نتیجه گیری

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
٪۱۰	٪۲۵	آزمون های نوشتاری ٪۴۰	٪۲۵
		عملکردی	

فهرست منابع:

۱- تفضلی، فریدون، تاریخ عقاید اقتصادی، نشر نی، ۱۳۷۲

۲- قدیری اصل، سیر اندیشه اقتصادی، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۶

۳- ژید، شارل، تاریخ عقاید اقتصادی، ترجمه، کریم سنجابی، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۴۷

۴- نمازی، حسین، نظام های اقتصادی، شرکت سهامی انتشارات، ۱۳۸۲

۵- ایسبنگ، اتمار، تاریخ اندیشه ها و عقاید اقتصادی، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۴

۶- دادگر، یداله، تاریخ تحولات اندیشه های اقتصادی، دانشگاه مفید، ۱۳۸۳

فهرست مطالعات :

۱- شومپتر، ژوزف، تاریخ تحلیل اقتصادی، ترجمه فریدون فاطمی، نشر مرکز، ۱۳۷۵.

۲- کاپلستون، فردریک، تاریخ فلسفه، انتشارات سروش، ۱۳۷۰ / ۱۳۶۲.

عنوان درس به فارسی: سمینار

عنوان درس به انگلیسی: Presentation

تعداد واحد: ۱

تعداد ساعت: ۱۶

نوع درس: اصلی

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: دارد ● ندارد ○ سفر علمی ○ کارگاه ○ آزمایشگاه ○ سمینار ○

اهداف کلی درس:

آگاهی دانشجویان به صورت کاربردی نسبت به انجام پژوهش پیرامون موضوع معین پیرامون موضوعات و مسائل مهم و اساسی و جدید رشته تحت اشراف استاد و رعایت جمیع امور پژوهشی، لازم است موضوعات انتخابی در راستای پایان نامه دانشجویان باشد. بخشی از ساعات کلاس می تواند به صورت ارائه مباحث ضروری توسط استاد انجام شود.

اهداف رفتاری: ارائه تحقیق به صورت شفاهی و کتبی

سرفصل درس: نظری

بر حسب سلیقه و نظر استاد

روش ارزیابی:

درصد های ارزیابی با نظر استاد قابل تغییر است می تواند کلاً ارزیابی نهایی ملاک عمل باشد.

ارزشیابی مستمر (بصورت درصد مشخص گردد)	میان ترم (بصورت درصد مشخص گردد)	آزمون های نهایی (بصورت درصد مشخص گردد)	پروژه (بصورت درصد مشخص گردد)
۳۰٪	-	آزمون های نوشتاری -	۷۰٪
		عملکردی	

فهرست منابع:

منابع کاملاً متغییر و بر حسب سلیقه استاد است.